

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 6
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošti, ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto
78.180, Wlen št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopis se ne vračaja.

Pogajanja z Rusijo

Po več tednih nejasnosti o poteku angleško-ruskim pogajanjem, nejasnosti, ki jih je še povečal odstop Litvinova, so nekatere avtentične izjave zadnjih dni vrgle vendarle vsaj toliko luči na ta pogajanja, da so sedaj v glavnih obrih znani poslednji predlogi obeh strank in so v glavnem že nakazane meje, v katerih je sporazum mogoč. Med te pojasnevalne izjave je treba šteti najprej popravek polslužbene sovjetske agencije Tass, nato Chamberlainove in Daladierove izjave ter končno članek, ki so ga objavila o pogajanjih z Anglijo moskovska »Izvestija« kot glavno glasilo sovjetske vlade. Za razumevanje položaja pa moramo končno upoštevati še obiske namestnika ruskega zunanjega ministra Potemkina v Ankari, Sofiji, Bukarešti in Varšavi ter vzporedna pogajanja Anglije, Francije in Rusije s Turčijo.

Iz popravka agencije Tass (Telegraf-ska agencija socialističnih sovjetov) z dne 9. t. m., ki ga je v svojih izjavah v spodnji zbornici naslednjega dne potrdil tudi angleški ministrski predsednik Chamberlain, je sedaj znano, da je Anglija par dni prej poslala v Moskvo pismene predloge, v katerih je v nasprotju s prvotnimi ruskimi predlogi o sklenitvi skupnega pakta o medsebojni pomoči izrazila samo željo, naj bi se Rusija obvezala prisločiti Angliji in Franciji na pomoč, ako bi se oni dve zapletli v vojno zaradi obveznosti, ki sta jih prevzeli napram Poljski in Rumuniji. V angleških predlogih ni bilo govora o tem, da bi morala Rusija dopolniti angleška in francoska jamstva Poljski in Rumuniji z enakimi jamstvi tema dvema državama s svoje strani. Angleška vlada je v svojih predlogih izhajala s stališča, da je s svojimi jamstvi Poljski in Rumuniji posredno zajamčila tudi varnost ruske zapadne meje. Zato naj se ji Rusija za ta prostovoljno prevzeta jamstva prav tako prostovoljno in brez posebnih protiuslug oddolži z obljubo pomoči za primer, da bi se Anglija in Francija zapletli zaradi svojih vzhodnih jamstev v vojno.

Glavno pomanjkljivost teh angleških predlogov je sovjetska vlada videla v tem, da ne slone na načelu enakosti medsebojnih obvez. Rusija bi morala obema zapadnim velesilama nekaj nuditi, ne da bi za to prejela kaj v zameno. Zato trdi Tass v svojem popravku o vsebini angleških predlogov, da ti ne govorijo o »nobenih pomoči Francije in Anglije Sovjetski Rusiji na osnovi vzajemnosti obvez, ako bi se zaradi izvršitve prevzetih obveznosti napram tej ali oni državi v vzhodni Evropi Rusija sama zapletla v vojno«. To so kot glavno pomanjkljivost angleških predlogov označila tudi službena »Izvestija« 11. t. m. v članku, ki dokazuje med drugim, da bi se Rusija znašla po angleških predlogih v neenakem položaju napram Angliji in Franciji, ker bi ti dve oddolžili, kdaj in kako naj bi Rusija nastopila. Moskovska tolmačenja dalje zavračajo stališča, da bi angleška in francoska jamstva posredno zavarovala ruske zapadne meje, kajti predvsem ne meji sama Poljska in Rumunija na evropsko Rusijo, temveč tudi še druge države, katerim Anglija in Francija še nista jamčili meja, kakor na primer baltične države. Prvotne vesti, da vztraja Rusija pri sklenitvi tesne in brezpogovorne vojaške zveze z Anglijo in Francijo, se sedaj v toliko popravljajo, da vztraja Rusija samo pri sklenitvi skupne pogodbe o vzajemni pomoči, ki naj bi obsegala vse tri velesile in Poljsko ali pa vsaj vse tri velesile. Samo v taki pogodbi bi bil po moskovskem mnenju tudi Rusiji priznan povsem enakopraven položaj z jamstvi obeh zapadnih velesil proti slehernemu napadu nanjo.

Chamberlain je v svojih pojasnilih v spodnji zbornici opozoril na to ruske želje, ki so vplivale na spremembo prvotnih angleških predlogov, odnosno na pojasnila k nekaterim ruskim pomislekom. Chamberlain se povsem točno glede teh dopolnilnih predlogov angleške vlade sicer ni izrazil, poudaril pa je, da je angleška vlada »pripravljena razpršiti tudi morebitne druge dvome, ki bi se se ugnebli pojaviti v Moskvi v zvezi z angleškimi predlogi«. Pariški »Temps« je namignil na vsebino novih angleških sugestij Moskvi, ko je zapisal, da bi se dalo govoriti »o morebitnih jamstvih Rusiji za primer, ako bi tudi ona postala žrtev napada na svoje zapadne meje zaradi pomoči, ki bi jo nudila Poljski in Rumuniji na njuno zahtevo«.

Chamberlain in Daladier sta v svojih poslednjih govorih oba izrazila željo, da bi se pogajanja z Rusijo čimprej uspešno končala. Daladier je še posebej priporočil, da se neresena vprašanja v pogajanjih z Moskvo ne tičejo več sporazuma samega na sebi, temveč samo njegove oblike. Poudaril je tudi, da je »sodelovanje z Rusijo pri veliki delu za organizacijo medsebojne pomoči zaželeno«. Iz teh ugotovitev se jasno vidi angleška in francoska želja po odstra-

Knez namestnik pri papežu Piju XII.

Včeraj opoldne je papež sprejel Nj. Vis. kneza namestnika in kneginjo Olgo — Obisk pri državnem tajniku kardinalu Maglioneju — Vatikansko glasilo o zunanji politiki Jugoslavije

Rim, 12. maja. AA. (Stefani). Na čast Nj. Vis. kneza namestnika Pavla in kneginje Olge je bila snoči prirejena v Kvirinalu (kraljevi palači) slavnostna večerja. Med povabljenimi so bili člani diplomatskega zbora, akreditirani pri kraljevskem in cesarskem dvoru, ter veliko število visokih državnih dostojanstvenikov. Po večerji je bil velik sprejem.

Sv. oče Pij XII. je sprejel danes jugoslovenskega kneza namestnika Pavla in kneginjo Olgo. Z njima se je zelo pristržno razgovarjal. Nato sta knez in kneginja obiskala kardinala državnega tajnika msgr. Maglioneja, s katerim sta se prav tako pristržno razgovarjala.

Po tem obisku sta se podala na jugoslovensko poslanstvo in od tam nazaj na Kvirinal. Državni tajnik kardinal Maglione je vrnil Nj. Visočanstvu obisk v palači jugoslovenskega poslanstva.

Rim, 12. maja. AA. O uradnem obisku Nj. Vis. kneza namestnika in kneginje Olge pri papežu Piju XII. se poročajo še naslednje podrobnosti: Vse od Kvirinala do Vatikana so na ulicah, po katerih je krenil slavnostni sprejem stale na obeh straneh italijanske čete. Na trgu sv. Petra so stali v vrstah dragonci, v notranjščini Vatikana so pa stali na dvoriščih oddelki papeške častne garde. Že celo uro pred prihodom kneza namestnika in kneginje Olge so začeli prihajati v Vatikan papeški velepodstojanstveniki v tradicionalnih starodavnih uniformah. Prihod sprejeda knez in kneginja so napovedali glasniki, ki so stali pri vhodu v vatikansko državo. Godba papeške častne garde je intonirala pozdrav, nato pa jugoslovensko in papeško himno. Nj. Vis. knez namestnik je bil v uniformi divizijskega generala jugoslovenske garde. S spremstvom je ob-

šel častno četo, nato pa je s kneginjo in spremljevalci krenil do Klementinske dvorane, kjer je izkazal čast oddelke švicarske papeške garde. Tam so bili zbrani tudi jugoslovenski seminaristi raznih kongregacij, ki študirajo v Rimu. Navdušeno so pozdravili kneza namestnika in kneginjo Olgo.

Iz klementinske dvorane je sprejeto krenil skozi druge dvorane v prestolno dvorano kjer je Nj. Vis. kneza namestnika in kneginjo Olgo sprejel sv. oče. Po avdienci, ki je trajala dalje časa, se je slavnostni sprejem vrnil po isti poti do klementinske dvorane, kjer so jugoslovanski seminaristi ponovili svoje manifestacije.

Knez namestnik in kneginja Olga sta nato odšla v apartmaje državnega tajnika msgr. Maglioneja in ga obiskala.

Telovadni nastop mladine

Rim, 12. maja. br. Danes popoldne je bil Nj. Vis. knez namestnik v družbi italijanskega vladarja v Mussolinijevem stadionu, kjer so njemu na čast priredili posebno fašistično mladinsko, telovadno in vojaško akademijo. Sodelovalo je 5000 gojencev fašistične vojaške akademije ter članov raznih mladinskih fašističnih organizacij. Prireditelj je trajala od 17. do 18.15. Kralj Viktor Emanuel in knez namestnik Pavle sta se po prireditvi vrnila na Kvirinal.

Visoko papeško odlikovanje za kneza Pavla

Vatikan, 12. maja. AA. (Stefani). Papež Pij XII. je o priliki današnje avdience Nj. Vis. kneza namestnika Pavla in kneginje Olge izročil Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu in kneginji Olgi »Sperron d'Oro«, eno izmed najvišjih odlikovanj sv. stolice.

Sodba vatikanskega glasila

Rim, 12. maja. AA. »Osservatore Romano« piše o obisku Nj. Vis. kneza namestnika Pavla v Italiji med drugim: Obisk Nj. Vis. kneza namestnika v Italiji ima namen, da da nov prispevek za zblizanje med Italijo in Jugoslavijo, ki se je utrdilo z zadnjimi diplomatskimi sestanki v okviru direktiv kneza namestnika, da želi Jugoslavija mir na vseh mejah. Jugoslavija želi, da se sporazume z vsemi svojimi sosedmi. Beograd je ojačil prijateljske zveze z Rimom in to prijateljstvo je našlo resnično razumevanje. Istočasno je Beograd ojačeval politiko v okviru balkanskega sporazuma, čegar cilj je ohranitev sedanjega statusa quo na Balkanu. Jugoslavija smatra, da se s tem ni izneverila nobenemu obstoječih sporazumov. Sporazumela se je z vsemi svojimi sosedmi. Tako je Beograd sklenil sporazum z Bolgarijo in Italijo ter so s tem bila končana prejšnja nasprotstva. Na osnovi teh iniciativ je Jugoslavija dobila od Bolgarije priznanje svojih pravic na Balkanu, od Italije pa priznanje pravic na Jadrnu. Zadnji razgovori jugoslovenskega zunanjega ministra Cincar-Markovića v Benetkah in Berlinu so imeli namen konsolidirati garancije Jugoslaviji v okviru novega položaja napram silam, s katerimi ima Jugoslavija redne odnose. Ta politika Jugoslavije, ki se vodi po iniciativi kneza namestnika, naglašajo željo Jugoslavije po okrepitevi prijateljskih odnosov z onimi sosedmi, ki priznavajo nedotakljivost jugoslovenskih mej ter voljo sodelovanja z Beogradom.

Italijanski tisk

Rim, 12. maja. AA. »Popolo di Roma« piše povodom bivanja kneza namestnika Pavla in kneginje Olge: Tople manifestacije simpatij, s katerimi je Rim v imenu fašistične Italije sprejel kneza namestnika Pavla, so dostojne visokega gosta, ki je s svojo modro politiko okreplil prijateljstvo, ki veže oba naroda tako glede skupnih interesov, kakor glede okrepitev evropskega mira.

Rim, 12. maja. AA. Tudi ostali italijanski tisk posveča slej ko prej največjo pozornost bivanju Nj. Vis. kneza namest-

nika Pavla in kneginje Olge v Rimu in Neaplju. V naslovih naglašajo listi, da je včeraj v Neaplju preko 100 edinic italijanske vojne mornarice defiliralo pred visokimi gosti ter jim pokazalo pomorsko moč Italije. Vsi listi prinašajo tekste zdravic, izrečenih ob priliki slavnostne večerje v rimskem dvoru.

Odmevi rimskega obiska v švicarskem tisku

Zeneva, 12. maja. AA. Švicarski tisk obširno poroča o sprejemu, ki ga je bil deležen jugoslovenski knez namestnik v Italiji. Listi prinašajo tudi tekste zdravic, izgovorjenih v rimskem dvoru. Naglašajo prijateljske odnose med obema državama ter prinašajo članke italijanskega in jugoslovenskega tiska.

Madžarski odmevi

Budimpešta, 12. maja. AA. Madžarski listi obširno poročajo o bivanju kneza namestnika Pavla in kneginje Olge v Italiji ter posebno naglašajo prisrčnost, s katero sta bila povsod v Italiji sprejeta. Od razgovorov, ki so se o priliki obiska vršili, pričakujejo poglobitve prijateljskih odnosov med obema državama, kar bo pripomoglo k okrepitvi mira v tem delu Evrope. »Pester Lloyd« prinaša na uvodnem mestu članek pod naslovom »Knez namestnik Pavle v Italiji«. V članku med drugim pravi, da je zbudilo to bivanje splošno zanimanje, ker je položaj Jugoslavije in Italije tak, da se tu dotikata balkanska in sredozemska sfera ter je zaradi tega najvažnejša točka evropske politike. Zadržanje Jugoslavije v zadnjih letih je bistveno pripomoglo, da se okrepiti stabilnost med narodov. Najvažnejši znak te spremembe je italijansko-jugoslovenski sporazum iz marca 1937, ki tudi danes daje smer medsebojnemu odnosu obeh držav in ki je ostal temelj normalizacije odnosov med Jugoslavijo in ostalimi njenimi sosedmi. Glede zdravic, izrečenih o priliki slavnostne večerje v rimskem dvoru pravi »Pester Lloyd«, da so potrdile miroljubno značaj težnjo obeh držav za poglobitvijo medsebojnih prijateljskih odnosov. To prijateljstvo bo obema državama prineslo samo korist.

Objava vojaške zveze med Turčijo in Anglijo

Zveza je bila istočasno sporočena javnosti v Londonu in Ankari — Po poljskem vzoru temelji na vzajemnosti

London, 12. maja. br. Že par dni so angleški listi napovedovali uradno objavo angleško-turške vojaškega sporazuma, druge vesti pa so trdile, da je treba obvladati še velike težkoče. Sprito izkušeni pri pogajanjih z Rusijo je javnost tudi glede Turčije bila bolj skeptična. Zato sta danes izzvali toliko večjo senzacijo vsebinsko povsem enaki deklaraciji, ki sta ju istočasno podali turška in angleška vlada o doseženem sporazumu. Na osnovi popolne reciprocitnosti si bosta Turčija in Anglija z vsemi sredstvi, ki so jima na razpolago, pomagali proti vsakemu napadu na eno ali drugo državo in tudi proti vsakemu drugemu sličnemu pojavu, ki bi nujno izzval vojno na Sredozemskem morju.

To deklaracijo je ministrski predsednik Chamberlain podal danes popoldne na seji spodnje zbornice. V Turčiji je bila objavljena v obliki posebnega uradnega komuniqueja. V spodnji zbornici so že pričakovali Chamberlainovo izjavo in zato je bila dvorana polna poslancev in publike.

Ministrski predsednik Chamberlain je ob obliki pozornosti izjavil: Razgovori in pogajanja, ki so se vodila zadnje tedne med Turčijo in Anglijo, so pokazali predvsem, da zavzemata vladi obeh držav glede vseh vprašanj, ki so bila podrobno obravnavana, popolnoma skladni stališči. Glede vseh teh vprašanj je bil dosežen sporazum, ki bo omogočil vladama obeh držav, da za dolgo dobo zagotovita varnost področij in interesov Turčije in Velike Britanije v območju Sredozemskega morja.

Sporazum, ki je bil dosežen, določa, da bosta Turčija in Velika Britanija druga

nitvi ruskih pomislekov. Odločilnega pomena utegne biti bližnji sestanek ruskega zastopnika z angleškim in francoskim zunanjim ministrom ob priliki zasedanja sveta DN, ki je prav zaradi ruske udeležbe preneseno od 15. na 22. t. m. Verjetno je, da bo medtem razčistila mnoga nejasna vprašanja tudi povratek Potemkina, namestnika ruskega komisarja za zunanje zadeve, v Moskvo. Potemkin se je v razgovorih s turškimi, bolgarskimi, rumunskimi in poljskimi državniki lahko osebno prepričal o željah teh držav glede snujoče se vzhodne obrambne fronte in s tem tudi glede načina morebitne ruske pomoči. To bo za dokončno rusko stališče v tem vprašanju gotovo večjega pomena kakor ovire, ki so se doslej pojavile v neposrednih pogajanjih z Londonom.

drugi z vsemi sredstvi takoj prisločili na pomoč v primeru eventualnega napada na eno izmed njiju, do katerega bi prišlo v območju Sredozemskega morja in zaradi katerega bi bila vojna v tem področju neizbežna.

Chamberlain je v svojem govoru dalje poudaril, da se bodo v smislu tega sporazuma podrobno določile vse obveznosti, ki iz njega izhajajo za obe državi in ki jih bo treba izpolnjevati v obtem interesu miru. Sporazum ni naperjen proti nobeni državi v območju Sredozemskega morja, a tudi proti nobeni drugi. Sporazum sloni na striktnem načelu reciprocitnosti.

Deklaracija, je bila v spodnji zbornici sprejeta z ogromnim aplavzom. Izkazalo se je že tedaj, da je za obveznosti, ki jih je angleška sprejela do Turčije, tudi vsa opozicija. Dejansko se je takoj oglašal k besedi vodja laburistične stranke Attlee, ki je naglašal, da se v celoti strinja z vladno glede na tako ureditev političnih in vojaških odnosov s Turčijo.

Na nekatera vprašanja, ali so v sporazumu vključeni tudi Dardaneli in Rdeče morje, je ministrski predsednik odgovoril pritrdilno.

Odklonilno nemško stališče

Berlin, 12. maja. AA. (DNB) »Nemška diplomatsko-politična korespondenca« piše: Velesile, ki izvajajo politiko obkoljevanja, so sedaj, ko so doživele pri gotovih evropskih državah neuspeh, začele delovati s podvojenimi napor pri državah jugovzhodne Evrope, da bi si zavarovale ugoden položaj za izvršitev napada. Že tedne se opažajo napori gotovih velesil, ki bi želele spraviti Turčijo v »blok mru« z vsemi pravicami in dolžnostmi. Poskušajo se prepričati Turčijo o neki nevarnosti, češ da državi ovi poskušata spraviti vse jugovzhodne države pod svoje vazalstvo ter ogroziti na ta način Črno morje. Pri tem gotove velesile očividno špekulirajo z zgodovinskimi reminiscencami Turkov. V resnici so vsi narodi, o katerih je govora in ki imajo danes svoje nacionalne države, v katerih imajo svobodno in častno življenje, bili skozi stoletja pod tujim varstvom. Vse vodeče sile obkoljevanja ter tudi Turčija bi si morale biti danes na čistem, da take reminiscence niso umestne, ker državi ovi nimata nobene želje, ovirati svobodo omenjenih narodov ter ustvariti ponovno razmere, ki definitivno pripadajo prošlosti. Zelo netaktilno je uporabljati zgodovinsko prošlost za izgovor za gotove politične ambicije.

INSERIRAJTE V »JUTRU«

Turško posredovanje med Bolgarijo in Rumunijo

Za ureditev spora o Dobrudži — Gafencov obisk

London, 12. maja. o. »Daily Herald« poroča o uspešnem poteku turško-bolgarskih pogajanj za posredovanje turške vlade med Bolgarijo in Rumunijo glede Dobrudže. List pravi, da gre pri posredovanjih turške vlade za načrt, ki je bil že predložen v Sofiji in Bukarešti, kjer ga sedaj proučijo. Po tem načrtu bi prišla Bolgarija v posest Dobrudže, ne da bi izgubila Rumunija nad njo svojo suverenost. To bi se zgodilo na ta način, da bi Rumunija odstopila Bolgariji Dobrudžo v najem za 100 let. Prav tako se predlaga, da bi se skle, nil kak sličen sporazum, ki bi omogočil mirni rešitev tega vprašanja med Bolgarijo in Rumunijo. »Daily Herald« trdi, da so ta pogajanja dobro napredovala in da

bi se mogla končati z rezultatom, ki bi omogočil Bolgariji vstop v Balkansko zvezo.

London, 12. maja. o. »Daily Herald« poroča, iz Ankare, da pričakujejo tamkaj merodajni činitelji z največjim zanimanjem obisk rumunskega zunanjega ministra Gafenca. Ta obisk bo predstavljal važno etapo za osnovevanje bloka črnomoških držav. V Ankari tudi upajo, da se bo turški vladi s posredovanjem posrečilo omogočiti sporazum med Bolgarijo na eni strani ter Grčijo in Rumunijo na drugi. Zato bo rumunski zunanji minister Gafencu na povratku iz Ankare obiskal tudi Atene in Sofijo.

Vatikan o svoji akciji

Pravi, da ni predlagal konference o Gdanskju

Rim, 12. maja. o. Glede na inozemske vesti o papeževem predlogu, naj bi se sestala konferenca petih držav za rešitev nemško-poljskega spora, izjavljajo v Vatikanu, da ni papež podvzel nobene take pobude, najmanj pa predlagal sklicanje konference v Vatikanu. Vatikan je vzdrževal samo po rednem diplomatskem potu stike s tujimi vladami, da bi proučil vse možnosti za ohranitev mira. Stavil ni nobenega konkretnega predloga, ker so nunciji obiskali le predsednike vlad in zunanje ministre Anglije, Francije, Italije, Nemčije in Poljske ter jim sporočili željo papeža, da bi se mir ne spravil v nevarnost in da bi se obstoječe težkoče med raznimi državami odstranile na miren način. Kakor izjavljajo v vatikanskih krogih, so te želje in priporočila papeža sprejela z razumevanjem vse vlade, ki so se izjavile pripravljene, postopati v interesu svetovnega mira.

Becka ne bo v Zenevo

Varšava, 12. maja. AA. (Havas). Dobro obveščeni krogi trdijo, da poljski zunanji minister Beck ne bo prisostvoval zasedanju sveta Društva narodov.

Tudi Japonska ponuja posredovanje

Tokio, 12. maja. AA. Agencija Domei izve, da je Japonska pred nekaj dni ponudila svoje posredovanje med Poljsko in Nemčijo, da se na ta način ublaži napetost med obema državama.

Tokio, 12. maja. AA. (Stefani) List »Asahi« objavlja poročilo, da je Japonska predlagala posredovanje med Nemčijo in

„Duh Pilsudskega“

Varšava, 12. maja. AA. (Pat): Danes na Poljskem obhajajo obletnico smrti maršala Josipa Pilsudskega. Vsa Poljska je zavita v žalost. Po vseh hišah so razobešene zastave na pol droga. Ze zjutraj so se začele spominske svečanosti. Varšavski radio posveča svojo oddajo spominu velikega pokojnika. V proglasih, ki so nalepljeni po hišah, se poudarja delavnost pokojnega Pilsudskega in ugotavlja, da so realistične smernice umrlega maršala posebno važne danes, ko je svet nemiren zaradi dogodkov, ki jih utegne prinesiti jutrišnji dan. Duh Pilsudskega, — pravi dalje proglas, — je ustvaril Poljsko in jo naredil silno in močno, da uživa spoštovanje vsega sveta. Poljska se zvesto drži dane besede in teži za mirom, neomajna pa je tedaj, kadar gre za njeno čast, slavo in svobodo.

Poljska in Litva

Kovno, 12. maja. AA. (Reuter) Pričakovati je, da se bo po obisku generala Rastikisa, ki se je danes odpeljal iz Varšave, doseglo tesnejše politično in vojaško sodelovanje med Litvo in Poljsko. Za tega obiska nista obe državi sklenili nobenega posebnega dogovora, vendar naglašajo v tukajšnjih krogih, da Poljska v celoti razume in ceni stališče Litve do problemov vzhodne Evrope.

Odmevi Chamberlainovega in Daladierovega govora

Borba angleške vlade proti nezaupanju — Francija in Anglija poudarjata svojo odločnost — Neuspeh obnovljenih pogajanj v Rimu — Pripravljenost kapitala

London, 12. maja. Z večerajšnja govora angleškega ministrskega predsednika Chamberlaina in predsednika francoske vlade Daladiera tvorita glavni predmet razprav v političnih krogih Londona in Pariza. Kar se tiče Chamberlainovega govora, prevladuje v Angliji enodušno mnenje, da je bilo Chamberlainu predvsem na tem, da nastopi proti tuji propagandi, ki je začela zadnje dni v zvezi z neuspešno poljsko krizo širiti vesti, da bo Anglija pustila Poljsko ravno tako na cedilu kakor je Češkoslovaška. Češda je pripravljena igrati enako vlogo, kakor jo je igrala v Monakovu in pozneje, ko je šlo za reševanje češkega in slovaškega problema. »Times« se bavi zlasti z izvajanjem Chamberlaina o pomenu gđanskega vprašanja in naglašajo, da so vsi oni v usodni zmoti, ki mislijo, da Anglija in Francija svojih zagotovil in obljub, ki sta jih dali Poljski, ne mislita resno. Tudi v krogih londonske City izjavljajo, da lahko Poljska računa na vso podporo angleškega velekapitala.

Kar se tiče izjav, ki jih je podal večeraj v francoski poslanski zbornici ministrski predsednik Daladier, mislijo v pariških krogih, da je hotel s tem predvsem ponovno opozoriti obe državi, da se pred govornikom, ki ga bo imel Mussolini v nedeljo, na trdno odločnost Francije, braniti svoje ozemlje in ščititi svoje zaveznike pred slehernim napadom. Zato je med drugim izjavil, da vlada ne misli na ukinitve vojaških ukrepov, marveč da jih bo še povečala, če bo ostala onstran meje v veljavi sedanja mobilizacija. Splošno odobravanje, ki je sledilo tej izjavi, je dokaz, da se razpoloženje francoskega naroda z njo strinja.

Rim, 12. maja. V rimskih krogih tolmačijo Daladierov govor kot nadaljnji dokaz italijanske francoske napetosti. Po njihovi sodbi so ostre izjave Daladiera predvsem posledica nezadovoljstva poteka razgovorov, ki jih je imel francoski poslanec Poncet z italijanskim zunanjim ministrom grafom Ciano.

Zaščitenje na Poljskem

Varšava, 12. maja. AA. (Pat). Poljsko čaropisje je v veliki zadovoljstvom sprejelo govor predsednika francoske vlade in poudarja krepke in odločne izjave, ki jih je večeraj podal v parlamentu. Listi pravi, da te izjave ne puščajo za seboj nobene dvom.

Zaupnica Daladieru

Debata o vladni deklaraciji — Socialisti so glasovali proti vladi zaradi njene finančne politike

Pariz, 12. maja. br. Debata o deklaraciji vlade, ki jo je večeraj podal v poslanski zbornici ministrski predsednik Daladier, se je danes nadaljevala. Ob zaključku je govoril finančni minister Reynaud, ki je podrobno obeležil Daladierove izjave o gospodarskem položaju Francije. Minister je poudaril, da so slabo spekulirali vsi oni, ki so pred 6 meseci kupovali angleške vrednostne papirje. Dosegli bi toliko dobiček, kolikoršne so bile njihove izgube, če bi raje sezali po francoskih vrednostnih papirjih. To je najotipljivejši dokaz, da v francoskem gospodarstvu ni nastala nobena panika. Iz Anglije se je vrnilo v Francijo že mnogo zlata.

Večer je bilo v poslanski zbornici glasovanje o deklaraciji. Vlada je v zvezi s tem stavila tudi vprašanje zaupnice. Za vlado je bilo oddanih 375, proti njej pa 230 glasov.

Angleška Guayana za naselitev Židov

London, 12. maja. AA. (Reuter) Ministrski predsednik Chamberlain je v spodnjem domu dal izjavo glede naseljevanja Židov v angleški Guayani. Poleg drugega je dejal, da je angleška vlada pripravljena nuditi zadostne pogoje za naselitev Židov in ureditev življenja v angleški Guayani. Angleška vlada smatra, da so vse priprave že gotove in bi se naseljevanje Židov v Guayani moglo začeti že letos v jeseni. Na ta način bo Anglija s svojo dobro voljo pomagala rešiti vprašanje židovskih beguncem.

V zvezi s tem se je angleška vlada zavzela za to, da bi bilo poskusno naseljevanje financirano s privatnim denarjem.

Japonci so zasedli mednarodno koncesijo na otoku Kulangsu

Tokio, 12. maja. AA. Agencija Domej poroča, da je bil večeraj izvršen v mednarodni koncesiji na otoku Kulangsu atentat na predsednika trgovske zbornice v Amoji. Predsednik zbornice Hinglishun je bil zadet s kroglo iz samokresa. Atentator je pobegnil. Japonci so takoj izkrcali na Kulangsu svojo pehoto in mornarico. Kulangsu je važno pristaniško mesto v pokrajini Fukien.

Sanghaj, 12. maja. AA. (Reuter) Japonci mornarji so se izkrcali v mednarodni koncesiji na otoku Kulangsu, ki je znan pod imenom »raj Južne Kitajske« in je približno 1 km daleč od Amoje. Kakor pravi japonska poročila, so se mornarji izkrcali na tem otoku z namenom, da izsledijo morilca predsednika kitajske trgovske zbornice, ki je bil naklonjen Japoncem, in da zaščitijo več japonskih mornariških častnikov, ki so zaradi umora prispeli na otok na poizvedovanje. Predstavniki japonskih pomorskih oblasti je v svoji izjavi novinarjem omenili, da bi prišlo do silenega koraka tudi v mednarodni koncesiji v Sanghaju, če bi se tudi pripetil enak incident kakor na Kulangsu.

Tudi Kitajci napadajo z letali

Čunking, 12. maja. O dne 8. maja so kitajska letala priletela nad Kanton in uničila velike množice japonskih vojnih potrebščin. Naslednjega dne je bombardiralo 9 kitajskih letal japonske postojanke ka-

benega dvoma glede Francije. Poudarja, da tudi pomen te Daladierove izjave o poljski ter o francosko-angleški solidarnosti in neomajni volji Francije, da nastopi v obrambi miru.

Prav takošno zadovoljstvo izražajo listi nad govorom angleškega ministrskega predsednika Chamberlaina. Poljski časopisi pravi, da je angleški ministrski predsednik v svojem govoru izrekel resen opomin glede Gđanske.

Prvi nemški odgovori

Berlin, 12. maja. AA. (DNB) Nocojšnji berlinski listi poudarjajo, da sta večerajšnja govora Chamberlaina in Daladiera še bolj poglobila nezaupanje do politike zapadnih držav. »Berliner Börsen Zeitung« razpravlja o Chamberlainovih trditvah, da Anglija nima namena obkoliti Nemčije in da ne bo ovirala naravne gospodarske ekspanzije Nemčije v Srednji in Vzhodni Evropi. V isti sapi pa Chamberlain trdi, da so se vse sosedne Nemčije po likvidaciji CSR čutile ogrožene od Nemčije in da je obstajal strah, da misli Nemčija požreti države drugo za drugo in da je njen skrajni cilj svetovna nadoblast. Ker je francosko-angleški sistem nasilne nadvlade zgrajen na mirovnem diktatu, se zdaj sredi in očita nam silo, čeprav bi moral biti svet hvaležen voditelju rajha, da se mu je posrečilo brez krvi odstraniti ognjišča nevarnosti, ki jih je zločinska roka pripravila pred 20 leti v Srednji Evropi.

Ameriško mnenje

Washington, 12. maja. AA. (Havas) Ameriški politični krogi vidijo v Daladierovem govoru nov prispevek k varnosti ne samo glede Francije, temveč tudi vseh držav, ki so ogrožene.

★

Združitev angleških letalskih družb

London, 12. maja. AA. Minister za zrakoplovstvo sir Kingsley Wood je v spodnji zbornici izjavil, da je izdelal načrt za spojitve letalskih družb »Imperial Airways« in »British Airways«. Delničarjem prve letalske družbe bi po tem načrtu izplačali 2.649.000 funtov šterlingov, delničarjem druge družbe pa 262.000 funtov šterlingov.

Beleške

Zbližanje med srbsko in bolgarsko pravoslavno cerkvijo

V Beogradu zaseda že nekaj dni arhiepiskopski sabor srbske pravoslavne cerkve. Dnevni red zasedanja te najviše pravoslavne cerkvene institucije je zelo obširen. Med drugim je na njem, kakor smo že zabeležili, tudi predlog za spremembo zakonika o volitvi patriarha. Posebna komisija arhiepiskopskega sabora razpravlja dalje o cerkvenem tisku in izdajanju cerkvenih knjig v staroslovensčini. V tej komisiji sta tudi dva bolgarska pravoslavna škofa in komisija je sklenila predlagati, naj se v bodoče tiskajo skupne cerkvene knjige za srbsko in bolgarsko pravoslavno cerkev. Prve skupne cerkvene knjige so že pripravljene in bodo oddane za prihodnje dni v tisk, čim bo predlog sprejet tudi od plenuma arhiepiskopskega sabora.

Posvetovanja opozicije

Pod vodstvom predsednika Zivkovića in v navzočnosti glavnega tajnika dr. Kramerja se je, kakor nam poročajo iz Beograda, večeraj dopoldne sestal politični odbor Jugoslovanske nacionalne stranke. Popoldne so se pri predsedniku zemljoradniške stranke Joci Jovanoviću zbrali na konferenco predstavniki JNS in vseh treh skupin združene opozicije. O posvetovanju ni bilo izdano nikako obvestilo.

„Orožje resnice“

Vilderjeva »Nova riječ« polemizira z naslovom razstave hrvatskega katoliškega tiska, ki je bila nedavno v Zagrebu. Razstava je imela namreč naslov »Arma veritatis« (Orožje resnice). Zagrebški tednik upravičeno vprašuje, ali je mogoče, da službi v duhu tega naslova v celji Jugoslaviji resnici samo 12,41 odstotka tiska, kolikor ga odpade na katoliške liste. Vsi ostali listi naj bi bili po tej logiki služabniki ne, resnice, če ne kaj hujšega. »Nova riječ« lojalno priznava veliko moralno poslanstvo katoliškega tiska, z obžalovanjem pa ugotavlja, da je »to orožje resnice samo v toliko res katoliške, v kolikor objavlja razne citate iz evanجيلev in raznih cerkve, njih pisateljev. Čim pa se spusti na teren vsakdanjega življenja, je v njem le težko zaslediti duh pravega krščanstva.«

Naša poročevalska služba

»Napred za narod«, polmesečna revija, ki jo izdaja beograjski vseučiliški profesor dr. Mihajlo Ilić, posveča dolg članek vprašanju poročevalske službe, ki je v današnjih razburkanih časih nadvse pereč problem. Zdradi ovir, s katerimi se mora boriti naša poročevalska služba, zapada naša javnost čisto vplivu najbolj nemogočih fantazij in izmišljotin. Med drugim čita, tako v članku:

»Kar se tiče informativne službe v zadevah mednarodne politike so danes prilike res take, da so upravičeni preventivni ukrepi. Naši notranji problemi pa so takega značaja, da jim javno razpravljanje prej koristi kakor škoduje. Povsem neprilodno je, da črpa naša javnost čisto informacije o naših čisto notranjih zadevah iz zunanjege tiska, namesto iz domačega ki o njih molči. Nahajamo se v času, ko lahko ravno tisk mnogo doprinese k razčiščenju mnogih naših problemov.«

Adamič in Beneš

Znani ameriški pisatelj Louis Adamič je nedavno obiskal bivšega predsednika CSR dr. Edvarda Beneša, ki je v razgovoru med drugim dejal, da je vzel med redkimi knjigami iz svoje knjižnice na pot v Zedinjene države tudi Adamičovo poslednjo knjigo »Moja Amerika«. Adamič je ponudil, da bi Beneš svoj publicistični sodelovanje pri njegovi akciji v Zedinjenih državah. Kot prvi doprinos je objavil v nekaterih največjih ameriških listih intervju z dr. Benešem.

Konferenca nemških škofov

Kakor poročajo listi se bo v prihodnjih tednih sestala v Fuldi konferenca katoliških škofov iz Nemčije. Konferenca bo posvečena v glavnem razpravi o novem položaju v odnosih med Vatikanom in Nemčijo. Zaradi priprav za konferenco so se v zadnjem času že večkrat sestali nadškof kardinal Schulte iz Kölna ter škofa Preising iz Berlina in Galen iz Münstra.

Zatvoritev jezuitske gimnazije v Godesbergu

»Osservatore Romano« poroča, da je ministrstvo prosvete v Nemčiji ustavilo delovanje stare jezuitske gimnazije v Godesbergu, kjer je študiral okrog 500 dijakov. Notranji minister je razpustil organizacijo »Marijinih vitezov«, ki so delovali v okviru nemške katoliške akcije ter imeli 65 krajevnih organizacij s centralo v Bambergu.

„Ne splešča se umirati“

V angleški in francoski javnosti se je polavil odločen odpor proti tistim angleškim in francoskim krogom, ki se danes zmikajo pred posledicami nove politike zapadnih vlad. »Parolami, da se za Gđansk ne splešča umirati in vojskovati.« V angleškem tisku se je proti tem glasovom oglašil bivši minister Duff Cooper, ki opozarja angleško javnost, da morejo soditi o pravi vrednosti Gđanske za Poljsko samo Poljaki. »Kaj bi dejali danes Angleži, če bi se pojavili med Poljaki glasovi: »Dover ni vreden kaplje poljske krvi! Za Dover se Poljaki ne bomo bili!« In vendar je Gđansk za Poljsko še važnejši, kakor Dover za Veliko Britanijo. Kdor je gospodar Gđanske, ta bo prej ali slej gospodar Poljske. To je dejstvo, s katerim mora danes računati angleška javnost in izvajati iz njega vse konsekvence.«

Francoski publicist Albert Baye pa po-bija slične glasove v francoski javnosti z daljšim člankom, v katerem pravi, da je povzročilo doslej največ nesreče nepremišljeno geslo: »Mi ne maramo umirati za...« Francoska javnost je čula taka gesla za časa abesinske krize, španske državljanske vojne, tragedije češkoslovaške republike in jo čuje zopet danes, ko se je Francija svedeno obvezala Poljski. Nevarnost tega gesla leži v tem, da se nadvse prijetno čuje. Mi ne maramo umirati... Gotovo nihče ne umre rade volje. Danes pa ni vprašanja, ali smo Francozi pripravljeni umirati za ta ali oni

Angleški kraljevski par med ledenimi gorami

Vožnja čez Ocean ju vodi ves čas skozi meglo

London, 12. maja. AA. Reuter je dobil obvestilo s parnika »Empress of Australia«, da je parnik zašel v območje ledenih plošč. Zaradi goste megle ni mogoče videti križark, ki spremljajo »Empress of Australia«. Samo od časa do časa se čujejo sirene križark. Življenje na parniku poteka normalno.

Ker se je ob 4.40 (po londonskem času) megla dvignila, je parnik »Empress of Australia« nadaljeval svojo pot s hitrostjo 10 vozlov na uro, čez četr uro pa se je megla zopet spustila na morje, in je bil parnik ponovno prisiljen ustaviti se.

London, 12. maja. O po večernih vesteh je parnik »Empress of Australia« še vedno

v območju ledenih gor in goste megle. Parnik je 350 milj jugovzhodno od Cap Gracea. Kapitan parnika je bil včeraj ves dan in vso noč na poveljniškem mostu ter je prejemal radiografska vremenska poročila. Križarki, ki spremljajo parnik, se sploh ne vidita v gosti megli in visokih valovih, temveč se čujejo z njih samo od časa do časa sirene. Parnik »Empress of Australia« davi ni mogel nadaljevati poti zaradi še vedno goste megle in čaka sedaj na morju na boljše vreme. Ker je bilo za pot določenega prilično precej časa, bo angleški kraljevski par kljub tem oviram prišel v Quebec v ponedeljek ob 10. dopoldne.

Gospodarsko sodelovanje Anglije z Rumunijo

Določbe nove trgovinske pogodbe — Milijardno posojilo za rumunske vojaške nakupe v Angliji — Odkup žita

London, 12. maja. br. Določbe gospodarske pogodbe, ki je bila predvečerajšnjim sklenjena med Anglijo in Turčijo, so v glavnem že znane. Angleško-rumunska trgovinska družba bo pospeševala v prvi vrsti produkcijo petroleja v Rumuniji. Rumunska vlada se je obvezala, da bo izvažala petrolej v Anglijo na osnovi enakih privilegij in koncesij, kakor jih je priznala doslej katerikoli drugi državi. Angleško blagovno posojilo v znesku 5 milijonov funtov šterlingov (1.3 milijard din) se bo obrestovalo po 5% in amortiziralo v 20 letih. Rumunija si bo s temi sredstvi predvsem nabavila v Angliji vojaške potrebščine, deloma pa bo zgradila

nekaj večjih žitnih silosov, v katerih bodo zbirali predvsem ono žito, ki se bo izvozilo v Anglijo.

Kakor znano, se je Anglija obvezala odkupiti od Rumunije že letos 200.000 ton žita po cenah, kakršne bodo na svetovnih tržnicah. Nadalje je rumunska vlada pristala na pristaniške ugodnosti za angleške ladje v rumunskih lukah. Uvedle se bodo tudi direktne pomorske in letalske zveze med obema državama. Vobče pa bosta obe vladi stremeli za tem, da se trgovinski, kakor tudi plačilni promet med obema državama, čim bolj osvobodi vseh mogočih omejitev.

Volilni program madžarske vlade

Budimpešta, 12. maja. w. Ministrski predsednik je imel pred svojimi volilci v Budimpešti večji govor v katerem je obrazložil delovni program bodočega parlamenta. Predvsem je poudarjal potrebo pospeševanja oboroževanja ter izpolnitve madžarske vojske, ki naj služi v prvi vrsti za varnost in neodvisnost države. Za izvršitev teh nalog bo potreben poseben nov državni aparat. Današnja Madžarska mora zopet priti nazaj do 900 let stare ideologije in miselnosti države sv. Stefana. Nadalje je poudarjal grof Teleky potrebo, po obnovi gospo-

darskega ravnotežja in blagostanja. Za povečanje kmetijske proizvodnje bo potrebna cela vrsta ukrepov. Kar se tiče narodnostnega vprašanja obstojajo gotove težkoče, vendar pa bo mogoče z medsebojnim sporazumevanjem doseči med posameznimi narodnostmi na Madžarskem soglasje. Listi morajo pisati vzgojno ter je v to svrhu pripravljena vlada poslužiti se tudi strožjih sredstev. Prav tako, kakor je znala vlada uveljaviti židovske zakone, bo morala tudi agrarni reformi dati zakonito podlago.

Odnosaji med Slovaki in Madžari

Slovaški minister zunanjih zadev dr. Djurčanski je dal prošle sredo intervju uredniku »Slovaka«, glasila Hlinkove ljudske stranke. Pri tej priliki je takole označil sedanje slovaško-madžarske odnose: Madžarska je Slovaško priznala takoj od začetka s tem, da je izjavila, da bo spoštovala meje med obema državama. O priliki razmetitve zasedene Podkarpatske Rusije pa je prišlo do obmejnih spopadov in smo račun tega spora morali plačati mi, da smo se izognili nadaljnjim spopadom. Tu so se tudi ustavili naši stiki z Madžari in niso več napredovali, seveda ne po naši krivdi, dasi bi imeli dovolj povičariti zelo rezervirani napram Madžarom. Ti nas še vedno gledajo kot one uboge Slovačke, kakršne so poznali pred vojno. To pojmovanje in ta miselnost odseva v vsake besede madžarskega ministra za zasedeno ozemlje Jarossa, ki je bil do nedavna v zelo ozkih stikih s slovaškimi nacionalisti.

Minister Jaross je imel pogum trditi, da se v slovaškem ljudstvu vzgaja ljubezen do Madžarske, pri tem pa pozablja, da je slovaški narod do dobra spoznal madžarsko politiko. Vsak Slovan ve, kako težko občuti 600.000 Slovakov pod Madžarsko tako politiko. Ako tedaj omenjamo čustveni odnos Slovakov do Madžarov, temu odnosu ne moremo reči ljubezen. Motijo se oni Madžari, ki iz nekakih netočnih zgodovinskih spominov izvajajo pravico Madžarov do nadvlade nad Slovaki. Ti so si samostojnost priborili s težkimi žrtvami in bodo zastavili vse, da si jo ohranijo. Na Madžarskem so nam vedno namenoma dopovedovali, da smo golobje krotak narod, mi pa jim lahko pravimo, da se motijo. Okoliščina, da pri nas pešiča Madžarov uživa vse pravice, dočim stotisoč Slovakov na Madžarskem nimajo najosnovnejših pravic, je prav slabo priporočilo za dobre medsebojne odnose.

Vojaška pogajanja Nemčije in Slovaške

Bratislava, 12. maja. b. Tu že nekaj dni zasedata nemška in slovaška delegacija, ki se pogajata o podrobnostih za izvedbo vojaških določb nemško-slovaške pogodbe. V tej pogodbi je bilo med drugim dogovorjeno, da ima Nemčija v severozahodnem predelu slovaške republike pravico zasedati obstoječe in graditi nove vojaške naprave ter da mora Slovaška postaviti v ta namen nemški vojski na razpolago potrebno ozemlje. Nemško delegacijo vodi odpravnik poslov Druffel, slovaško pa svetnik Mileš, bivši tiskovni ataše čsl. poslanstva v Budimpešti. Pogajanja so tik pred zaključkom.

Smrt

holandskega komponista
Stockholm, 12. maja. AA. (Stefani): Danes je umrl v Rejkjaviku na Islandiji slovit holandski komponist Egnarson.

Velik požar v Chicagu

New York, 12. maja. AA. V Chicagu je požar uničil ogromno skladišče žita. Požar je zahteval 10 človeških žrtev. Gmotno škodo cenijo na milijon dolarjev.

kraj, za ta ali oni narod, temveč za svetost idealov, ki jih smatramo za največje in najsvetejše dobrine človeštva.«

Novi načrti

za vzgojo češke mladine

Češka protektoratska vlada pripravlja zakon o uvedbi obvezne delovne službe za češko prebivalstvo. Zakon predvideva postopno uvedbo te obveze. Zaenkrat bodo vpoklicani samo najmlajši letniki. Zaposleni bodo predvsem pri velikih javnih delih, ki jih pripravlja vlada.

Narodna zajednica, edina dovoljena češka politična stranka, pripravlja tudi obširen načrt za organiziranje nacionalne vzgoje češke mladine. Po dosedanjih načrtih bo izročena telesna in nacionalna vzgoja češke mladine do 18. leta Sokolu. Mladenci od 18. do 21. leta bodo uvrščeni v oddelke obvezne delovne službe in v mladinske organizacije Narodne zajednice, po izpolnjenem 21. letu pa bodo postali polnopravni člani Narodne zajednice.

Parada v Madridu bo 19. t. m.

Burgos, 12. maja. AA. (Reuter) Določeno je, da bo velika zmagovalna parada v Madridu 19. maja. Kakor se je izvedelo, bodo italijanski legionarji zapustili Španijo takoj po paradi.

London, 12. maja. o. »Times« poroča iz Berlina, da maršal Göring bržkone ne bo prisostvoval veliki paradi zmagovalstva v Madridu. V berlinskih diplomatskih krogih poudarjajo, da španska vlada še ne more prevzeti odgovornosti za prisotnost tako visokega tujege gosta na ozemlju, ki je bilo šele nedavno okupirano.

Brauchitsch zopet v Berlinu

Berlin, 12. maja. AA. Poveljnik nemške armade general Brauchitsch se je danes vrnil iz Italije.

Dva ameriška pomorska orjaka

Washington, 12. maja. AA. (Havas): Predsednik Zedinjenih držav Roosevelt je po sestanku s poveljnikom ameriške mornarice izjavil novinarjem, da bosta zgrajena 2 vojni ladji po 45.000 ton. Veljali bosta vsaka 93 milijonov dolarjev.

Onemogočena teniška tekma v Budimpešti

Budimpešta, 12. maja. o. Ob 14.30 bi imelo biti v Budimpešti drugo kolo tekme med Madžarsko in Jugoslavijo za Davisov pokal. V zadnjem trenutku ko bi se imela tekma že pričeti, pa je nastal silen naliv s točo zaradi česar so se igralci in občinstvo razbežali in je bila tekma odgojena na jutri.

Iz policijske službe

Beograd, 12. maja. p. Policijski pripravnik Kazimir Kukovec je premeščen od mestnega policijskega predstojništva v Mariboru k policijski upravi v Ljubljani.

Vremenska napoved

Zemunska: Oblačnost se bo povečala, ponekod nevihte z nalivi.
Dunajska: Še nadalje nestalno vreme, po večini precej oblačno, ponekod nevihte s padavinami. Temperatura se ne bo mnogo spreminjala.

Naši kraji in ljudje

Nujna potreba razširjenja krške bolnišnice Za ves veliki okoliš je samo 59 postelj v tesnih prostorih

Krško, 12. maja. Pred kratkim je »Jutro« poročalo o tragici smrti Baznikove, ki so jo v krški bolnišnici zaradi prenatrpanosti zavrnili in je na poti domov umrla. To je eden izmed primerov, ki nujno terjajo razširjenje bolnišnice v Krškem. Okoliš delovanja krške bolnišnice obsega poleg vsega krškega srezu tudi ozemlje preko Save, saj prihajajo v bolnišnico tudi iz Vidma, Rajhenburga, Senovega in še bolj oddaljenih krajev. Vse ta okoliš šteje nad 70.000 ljudi in krška bolnišnica ima na razpolago samo 59 postelj, tako da pride na približno 1200 prebivalcev po ena bolniška postelja.

Ni torej čudno, če ležijo po trije na dveh posteljah ali pa celo po dva na eni postelji. V sobo za porodnice, v kateri bi smeli biti največ dve postelji, so namestili pod silo razmer kar štiri postelje. Pa to je edina soba v ta namen!

Bolnica je imela lani 30.000 oskrbovanih

dni s povprečno oskrbno dobo 14 dni, tako da je bilo povprečno do 70 bolnikov dnevno oskrbovanih in to na 59 posteljah. Za vsoto oskrbo ima bolnišnica samo dva zdravnika, ki morata delati čisto noč in dan, dva administrativna uradnika, 11 sester in osem strežniških oseb. Da je to premalo, je jasno. Bolnišnica ima po vrhu tega en sam vodnjak, ki zlasti v letnem času nima dovolj vode. Je pa bolnišnica aktivna in se vse osebe vzdržuje iz lastnih dohodkov. Nujno je potreben kredit za razširitev bolnice, da se uresniči načrti, katere je izdelala in tudi odobrila banška uprava. Žal je za enkrat ostala le pri načrtih. Kaj nam pomaga vsa propaganda za higieno med ljudstvom, ko pa to vidi, da je ni tam, kjer je najpotrebnejša. Zdravju naroda bi morali pač posvečati več pozornosti. Upajmo, da te vrstice ne bodo naletele na gluha ušesa.

Raziskovanje sledov zadnjega potresa Ravnatelj Jelenko Mihajlovič v naših krajih

Litija, 12. maja. O nedavnem potresu so naši krajevni činitelji obvestili tudi potresni zavod v Beogradu. Zdjaj je dospel k nam direktor seizmološkega zavoda g. Jelenko Mihajlovič iz Tašmajdana pri Beogradu, kjer je znana potresna opazovalnica. Direktor Mihajlovič se je brzojavno napovedal in ga je vodil litijski župan.

Ravnatelj Jelenko Mihajlovič je na glasu odličnega znanstvenika. Star je že blizu 70 let in ima za seboj uspešno delovanje. Večino posledic potresov si je sam ogledal. Tudi o znanem potresu v Plovdivu v Bolgariji je napisal izčrpno razpravo.

G. Mihajlovič je obšel vso našo okolico in je stopil tudi v hiše, kjer kažejo največ sledov potresa. Poleg ostalih, ki smo jih že navedli, si je ogledal tudi vilo zdravnika dr. Poldeta Ukmarija. Vila je utrpela kakih 10.000 dinarjev škode, menda zato, ker je v hiši centralna kurjavnica; cevi, ki gredo skozi zidove, se bolj povezujejo stavbo, zato je hiša bolj čutila tresljaje.

Za nevesto že tri tedne ni sledu Na poti po dokumente za poroko je izginila

Polšnik, 12. maja. V nedeljo 23. aprila se je napotila 26-letna Lojzka Zupanova, ki je služila pri posestniku Lambergarju na Bregu, domov k staršem v Zgornji pri Polšniku. Spotoma je hotela stopiti še v župnišče na Polšniku, da bi dobila dokumente za poroko. Proti domu se je napotila že ob 5. jutraj. Pot drži ves čas ob reki Savi in je tu in tam precej samotna.

Ker se Lojzka ni vrnila v službo, je gospodar Lambergar te dni povprašal pri njenih starih, kako je to. Toda domači so mu povedali, da je sploh ni bilo domov. To jih je zelo zaskrbelo. Prišli so spraševati ljudi, ki stanujejo ob poti. Pa doslej niso še našli nikogar, ki bi znal kaj povedati o pogrešanem dekletu. Nihče ni videl. Nastal je sum, če se ni deklica morda ponesrečila, saj drži pot z Brega proti Polšniku več kilometrov vzdolž reke Save, mestoma celo tako blizu, da zadostuje le nerodna stopinja in se lahko zaskotali v reko. Manj verjetno je, da bi postala Lojzka žrtev napadalca. Domači zdaj poizvedujejo, če je Sava kje naplavila kakšno truplo. Nevesto išče tudi njen ženin, ki je doma z Brega. Njegovi starši mu nameravajo izročiti v kratkem posvetilo, prav zato si je fant poljski nevesto in si je izbral pridno Poljskanko Zupanovo Lojzko.

Ce bi kdo kaj vedel o Lojzki Zupanovi, naj sporoči najbližji orožniški postaji. Zupanovi, njen ženin in Lambergar so zagonetni primer javili oblastvom, ki zdaj iščejo sledove za mladenko. Lojzka je bila, ko se je napotila proti domu, oblečena v dolgo črno bleko. Bila je razgovorljiva. Lase je imela ostrizene na kratko.

Zadnja pot Antona Kržišnika

Priljubljeni starosta Sokola v Žužemberku br. Tone Kržižnik je v četrtek popoldne nastopil svojo zadnjo pot. Starokatoliški župnik g. Ferdo Lavrinc je blagoslovil pred hišo žalosti krsto z rajnikom, potem pa se v lepih besedah poslovil od zavednega nacionalista in zvestega Sokola. Duhovnikov govor je napravil na vse prisotne globok vtis. Izpred hiše se je potem razvil dolga žalna sprevod, ki so v njem korakali žužemberški Sokoli s praporom pod vodstvom podstaroste notarja br. Emerika Ločnika. Za krasnimi venci so peljali v avtofuorgu krsto, potem pa so se razvrstili za globoko žalujočimi sorodniki predstavniki lokalnih oblastev in nepregledna množica domačega prebivalstva. Na meji trške občine se je sprevod ustavil, pred krsto je stopil podstarosta br. Ločnik in se v daljšem govoru poslovil od vzornega sokolskega staroste. Ob njegovem govoru ni ostalo nobeno oko suho. Na avtofuorgu so potem položili vence Sokola družine in prijateljev, sokolski prapor se je zadnjič poklonil v slovo nepozabnemu starosti in avtofuorgu je odbrzel proti Ljubljani.

Prosnetno delo na Kočevskem Odlično uprizorjena igra v Kočevski Reki

Kočevje, 11. maja. Preteklo nedeljo je vzpizorila podružnica CMD v Kočevski Reki dobro uspešno Finžgarjevo dramo »Verigo«, ki je bila izvajana v ljudski šoli v Borovcu. Sokolska dvorana je bila nabito polna prosvete željnih domačinov, gostov iz Kočevja in lepe čete Sokolov in Ciril-Metodarjev iz sosednje Ribnice. Ti so žal prišli zadnji, zato so le iz hodnika mogli slediti prizoru na odru.

Tudi to pot so naši kočevski Slovenci dokazali, da smo vsi trdna enota, ki se vedno bolj uveljavlja v tej deželi. Uvodno besedo je imel g. šolski upravitelj Marjan Tratar; v vznešenih besedah je orisal položaj našega človeka in dokazal, da smo Slovenci tu na svojih tleh, manjšina so pa gostje, od katerih želimo in zahtevamo, da se tudi obnašajo kot gostje. Za njim je spregovoril v imenu združenega akademskega bloka g. Lado Kosi iz Ljubljane. Prinesel nam je pozdrave našega akademskega naraščaja in zagotovilo, da je omladina v mislih in delu pri naših Slovencih. Oba govornika sta žela toplo priznanje vseh navzočih.

Drama, ki jo je s skrbjo in vestnostjo zrealiziral g. Silvo Mehora, šolski upravitelj iz Brigi, daje slutiti, da bodo igre, vzpizorjene v letošnji sezoni, dosegle višek, kolikor je sploh mogoče na amaterskih odrih. Igralska družina, v kateri so zastopani vsi sloji — naš delavec, uradnik in kmet — je dala v svojem prvenstvu vse prizore s tako življenjsko silo,

Pred staro mitnico na Tržaški cesti se je medtem zbrala velika množica ljudi. Prišli so tudi viški Sokoli v krojih in s praporom, da sprejmo svojega rojaka do prezgodnjega groba. Po opravljenem blagoslovu se je razvil žalni sprevod. Za kržem so nosili bratje krasen venec žužemberškega Sokola s državno trobojnico, za praporom viškega Sokola so korakali člani, članice in naraščaj v civilnih oblekah z znaki, za venci starokatoliški župnik g. Lavrinc, za vozom s krsto pa globoko užaloščena rodbina, sorodniki in pokojnikovi prijatelji. Pri vходу na viško pokopališče je župnik g. Lavrinc še enkrat blagoslovil krsto, potem pa so prenesli pokojnika do gomile, kjer se je po opravljenih molitvah poslovil od rajnega g. župnik, v imenu viškega Sokola pa njegov tajnik br. Janez Horvat. Poslednji se je nagnil sokolski prapor v slovo nepozabnemu Sokolu in starosti, potem pa so med ihtenjem pokojnikove družine in sorodnikov pričele padati prve grude v gomilo. Odločnega nacionalista in Sokola br. Tona Kržižnika, ki ni nikdar skrilval svojega jugoslovenskega in sokolskega prepričanja, bomo ohranili vsi v trajnem spominu!

Bolgarski železničarji zadrugarji v Ljubljani

Ljubljana, 12. maja. V sredo jutraj je z beograjskim brzovlakom prispelo v Ljubljano 26 bolgarskih železničarjev — zadrugarjev, ki so se nekaj dni mudili v Jugoslaviji z namenom, da spoznajo železničarske zadrugne ustanove. Skupina, ki jo vodi plovdivski postajni podnačelnik g. Pančo Iliev in ki jo tvorijo železničarski zadrugni funkcionarji iz vseh delov Bolgarije, je najprej obiskala Beograd in Zagreb, odkoder je prispela v Ljubljano.

Obstani odbor Udruženja jugoslovenskih železničarjev jim je priredil v svoji menzi kosilo, pri katerem je bratske goste pristočno pozdravil predsednik udruženja g. inž. Roglič. Popoldne so si gostje ogledali mesto, po večerji pa so bili kot gostje udruženja nekaj časa v Nebotičniku, nato pa jim je bil v dvorani »Sloga« serviran mrzel prizgriček, pevc pa so pod vodstvom g. Premelca marljivo prepevali slovanske in slovanske pesmi. V imenu JB lige je goste pozdravil njen tajnik g. Vekoslav Bučar. Za pozdrav in pogostitev se je zahvalil g. Vasilij Mušovski, železniški uradnik iz Mezdre. V dvorani »Sloga« so se bolgarski železničarji, ki so se zelo laskavo izražali o zadrugnih ustanovah naših železničarjev, pomudili skoraj do pol dveh ponoči, ko so odpotovali na izlet v Italijo, odkoder se bodo vračali 20. t. m. opoldne skozi Ljubljano v domovino. Slovo na kolodvoru je bilo pristočno.

Priročnik finančne kontrole

Vsemu našemu podjetništvu sporočamo, da je te dni izšel Priročnik za finančno kontrolno službo, ki ga pa bodo nedvomno najbolj pozdravili vsi naši trgovci, obrtniki in industriji, prav gotovo pa tudi namestečnici finančne kontrole sami, saj je čisto nemogoče, da bi si ti mogli zapomniti vse spremembe zakonskih predpisov, ki jih ni malo. Prav zato so se lotili preglednikov gg. Zabukovec Leopold, Stancer Franc, Gorisek Ivan in Planinc Jože težkega dela, zbrati v ličenem priročniku zakonske predpise, po katerih vršijo organi finančne kontrole svojo službo in kar vse mora prav tako kot te zanimati vse naše podjetništvo. Vsakdo, ki mu bo prišla knjiga v roke, in teh ne bo malo, bo moral priznati, da so gospodje težko nalogo, ki so si jo zastavili, rešili res odlično. Na 594 straneh male oktavne oblike so zbrali prav vse, kar je bistveno važnega iz finančnega zakona, nadalje o vseh davčnih in takсах, o banovinskem proračunu in davcih in takсах, ki so v zvezi z njim, vse carinske določbe, predpise o neposrednih davkih, o monopoli in zakonu o takсах. Sledijo vsi važni predpisi iz obrtnega zakona, o trošarini, uredba o zavarovanju, pristihem izterjevanju in neizterljivosti davka ter vsa važnejša določila iz zakona o občem upravnem postopku. Poslovnim ljudem so postregli še s celo vrsto primerov za vlogo na oblasti in z raznimi drugimi važnimi navodili, pojasnili in pregledi, ki jih rabi vsak gospodarstvenik, najsi bo večji ali manjši, prav vsak dan. Prav zato moramo reči, da bo priročnik še bolje ko

Preko 10.000
zdravniških
priznanj!

Serravallo železnato
KINA-VINO

ZA OKREPITEV SLABOTNIH, SLABOKRVIH IN REKONVALESCENTOV,

Izvrsten okus
Dobiva se v vseh lekarnah po naslednjih cenah:
litrska steklenica 77.— Din. polilirska Din 48.—, četrtlirska Din 32.—
Reg. Sp. br. 3590 od 24. III. 1935.

organom finančne kontrole služil trgovcem, obrtnikom in industrijem. Po knjigi segajo tako kot do sedaj še po nobeni tovrstni knjigi. Gospodje so s svojim delom storili res veliko uslugo organom finančne kontrole, vsemu našemu podjetništvu, a največjo pa državi sami, saj bo priročnik tudi največjega pomena pri vzgoji davkoplačevalcev, katerim bo knjiga prinesla vso potrebno jasnost in preprečevala čisto prav občutne kazni, ki jih je bilo pogostokrat treba naložiti ljudem samo zato, ker o zakonskih predpisih niso bili poučeni. Poučeni pa niso bili,

li, ker pač niso imeli tako praktičnega in hitro preglednega priročnika, kakor ga bodo imeli od zdaj dalje.

Priročnik je izdala dravska sekcija udruženja zvaniknov finančne kontrole v Ljubljani, kjer se knjiga tudi naroča. Stane pa: vezana din 60, broširana din 50. Oni pa, ki so jo naročili pred nje izdajo, pa jo bodo dobili vezano za din 45, broširano za din 35. Podjetnikom pripomočimo, da knjigo takoj naročijo, zakaj sprčo toliko interesentov bo kaj kmalu razprodana.

Mazač je zastupil bolešno ženo Zdravil jo je za bolezen, ki je ni imela

Brežice, 12. maja. Okoli 60letno Zupančičevo Marijo, posestnico v Starem gradu pri Krškem, je 25. aprila obiskal 34letni Tomažin Daničelj, pristojen na Rako pri Krškem, in ji pripovedoval, kako imenito zna zdraviti razne bolezni s čaji in zdravili, ki jih kuha iz raznih zelišč. Prigovarjal je ženi, ki je bila boleha, da jo bo ozdravil v treh mesecih. Zupančičeva se je dala pregovoriti in je dala mazač 200 din na grado. Tomažin je bil obiskoval in ji donesal razna zdravila, ki jih je kuhal iz zelišč. S temi zdravili jo je masiral po nogah, češ da ji bo odpravil revmo, in ji dajal obkladke. Dne 27. aprila pa si je omislil za pacientko kopel. V velikem loncu je na domu Zupančičeve skuhal v vodi neka zelišča in dodal vodo neznano tekočino in precej žvepla. To zmes je Tomažin kuhal kakih dve uri, nato pa vse zlij v čeber, položil nanj desko in pozval Zupančičevo, da si je v pari grela noge kake pol ure. Štiri dni po tej kopeli pa so začele Zupančičeve otekati noge in je dobila po njih demurčke. Ko je to opazil Tomažin, je domačim svetoval, da ji sku-

hajo črni les in s tem izpirajo bolnični noge. Toda to izpiranje ni prav nič pomagalo. Zupančičevi so noge čedalje bolj otekale in se je oteklini hitro širila na gornji del telesa, pri čemer je imela grozne bolečine. Domači so nato poslali po zdravnika, ki je ugotovil, da je njeno stanje brezupno. Noge in zadnji del telesa so Zupančičevi dalje otekali in začelo jo je še močno dušiti. V torek 9. t. m. je ženska umrla.

V sredo se je napotila sodna komisija, ki so jo sestavljali sodnik g. Tominec Oskar, zdravnik g. dr. Bogataj Jože in zapisnikar, v mrtvašnico na Vidmu, kjer je ležala pokojnica. G. dr. Bogataj je izvršil sodno obdukcijo in ugotovil, da je nastopila smrt zaradi zastupitve z žveplom in da je pokojnica boleha zgolj na sru, ne pa za revmo. Brežiški orožniki so aretirali mazača Tomažina, zaplenili njegova zdravila in ga oddali v zapore.

Ta žalostni primer ljudske lahkovernosti naj bo vsakomur v svarilo, naj za bolezen ne išče mazačev.

Ubogi srednješolec...

Pod naslovom »Dies irae, dies illa« smo v nedeljo 7. t. m. brali članek, v katerem pisec obkrojuje zgoreni ustroj srednje šole, napadati učni načrt in učne metode. Zagovarja učenca, ki ima smisel le za praktične, tehnične stvari, ški po zvoku troblje spozna tipo avtomobilov, ki pa abstraktnih pojmov ne more ali noče doumeti. Pomiluje »jadrnega odličnjaka, ki zna slovnico, ne razlikuje pa avtomobilskih tipov« (Slabše primere pisec res ni mogel izbrati.)

»Ti grozni dnevi padajo ravno v najlepši letni čas, njih strahote zadavajo... Na svetu menda ni nesrečnejšega bitja nego je slovski srednješolec naše dobe.« Oh, če bi bili vsi ljudje tako malo nesrečni!

Dvomimo, da bi učenec, ki razlikuje avtomobilске troblje (ki najbrž tudi zna našeti imena nogometnih klubov), sploh kaj vedel o ustroju bencinskega motorja in njegovem delovanju. Po drugi strani »jadrni odličnjak«, to je učenec, ki zna logično misliti in kombinirati abstraktne definicije, običajno ni tako enostranski, da bi mu bile praktične stvari čisto tuje.

Res vsebuje učni načrt premalo praktičnih, v življenju važnih stvari in preveč brezpomembnih, včasih celo smešnih podrobnosti. (Jernej Steržinkar) Ni pa edini in tudi ne glavni namen srednje šole, da dá učencu praktično izobrazbo. Zato so obrtne delavnice, strokovne šole itd. Sicer pa nihče razen ambicioznih staršev ne sili otroka, ki mu šola ne diši, da se zlepa ali zgrda prerine skozi osem šol. Ali upajo, da mu s tem poskrbijo lepšo in lažjo bodočnost (kar pri današnji brezposelnosti inteligence menda ni upravičeno), da mu odpro vrata v »boljšo« družbo, ali da si bo kot inteligent brez posebnega napora za pisalo mizo služil kruh? Neintende-

ligentne inteligence se žal ne manjka! Srednja šola je konservativna, metode so slabe, toda zelo krivično je nanje in na profesorje valiti vs krivdo neuspehov, kajti velik del krivde je na učencih samih, oziroma na njihovih starših. J. K.

Bivši prekmurski uradniki se sestanejo

Murska Sobota, 11. maja. Po priključitvi Prekmurja k Jugoslaviji je bilo prav malo domačega izobraženstva, ki bi bili zmogni voditi urade v slovenskem jeziku. Zato je bila prva leta v Prekmurju večina državnih uslužbencev iz bivše Kranjske in sosednje Štajerske. V teku let se je nabralo prav lepo število uradnikov, ki so nekoč službovali v Prekmurju, pa so danes raztreseni po vsej državi. Ti bi gotovo radi spet enkrat prihiteli v Mursko Soboto med prijatelje, ki so jih tu spoznali, in med oboro prekmursko ljudstvo, ki so ga vzljubili. Od več strani je bila že izražena želja, da bi v času »Prekmurskega tedna«, ki bo od 17. do 26. junija v Murski Soboti, organizirali sestanek vseh bivših uradnikov v Prekmurju, da se spet enkrat snidejo v metropoli Slovenske krajine.

Vodstvo »Prekmurskega tedna« je zdaj na splošne želje vstavilo v program sestanek bivših »Prekmurcev« iz Kranjske in Štajerske na soboto 24. junija. Sestanek bo pravi družabni večer s pisanim programom in zabavo, ki bo prirejane na razstavišču. Pretežna večina uradnikov, ki so tu službovali, ima na Mursko Soboto prav prijetne spomine, zato se bodo brez dvoma radi odzvali pozivu in prišli gledat, kako je metropola Prekmurja napredovala. Ti bodo tudi najbolj poklicani podati mnenje o velikem in naglem razvoju Murske Sobotke, ki je iz velike vojne vasi postala lepo in urejeno mesto.

DANES OB 20. URI V DVORANI KAZINE

II. MAJSKI VEČER

mladinskega odseka Strelske družine v Ljubljani, pod pokroviteljstvom g. komandanta divizije in danskega častnega odbora

Kratek koncertni program. — Plesni Broadway-jazz.

uvod k nedavno napovedanemu složnemu sožitju.

Vsekakor si bomo v bodoče bolj natančno ogledali delovanje neke gospode, ki se udeležuje v nočnih urah s trganjem naših lepakov. Za enkrat pika.

—celj

Kočevje, 12. maja. Gospod urednik! Ze nekaj časa se nisimo oglašili iz slovanske kočevske Švice. Med tem je že mogočno kraljevala pomlad, ki je vse ogirnila v zelenje in cvetje. Sadije je v glavnem že odcvetelo in gozdovi so v najbohotnejšem zelenju. Nedavni mrazovi so celo Krempo in Krokarija posuli s snegom. Toda to je zdaj že vse za nami in solčni dnevi vabijo v našo prelesto kočevsko Švico: pridite z vseh strani k nam! Ze Veliko noč je že bilo to nekaj nadebnih prijateljev z onstran severne meje na obisku in vrnili so se v svojo domovino polni dobrot, ki jih nudi naša zemlja.

Pomlad pa je pri nas prinesla v deželo tudi večjega kulturnega razmaha in nam vili novega poguma. Kakor vsako leto, so nas tudi letos obiskali akademiki, člani JNAD »Jugoslavije« iz Ljubljane, ki so nam prinesli knjig, zdravil, našo besedo, pesem in film. Naj ne bodo v svojem plemenitem narodnem poslanstvu osamljeni! Vabimo vsa akademsko mladino, da sledi zgledu odlične JNAD »Jugoslavije«, ki je prva prišla na Kočevskem vršiti uspešno in hvaljevredno narodno obrambno akcijo.

Kočevski Slovenci pa tudi sami še vse bolj čutijo toplino svobodne in velike Jugoslavije. Tudi v njihova zagrenjena srca

prihaja pomlad. Zbudila se je želja in volja po izobrazbi in po slovanski besedi, ki ji naša šola v preteklosti ni bila naklonjena. Danes, ko se oglašja skoraj že po vseh šolah slovanske Kočevske naša pesem in naša beseda, je tudi naš odrasli človek začutil potrebo slovanske narodne izobrazbe. Kr. banska uprava nam je ugodila. Ustanovila je prvo slovansko kmetoskadaljevalno šolo v Kočevski Reki, kjer je sedež občine. Novo šolo vodi šolski upravitelj iz Borovca, v njej pa uče priznani slovanski kmetijski strokovnjaki in učitelji tega okoliša. V šoli je 40 moških in žensk, od 16. do 70. leta starosti. Vsi posejajo šolo od nedeljav in prazničnih popoldne. Šola je bila otvorenja v marcu z uvodnim predavanjem sreskega kmetijskega referenta, priznanega kmetijskega strokovnjaka inž. Sadarja in bo trajala do konca junija. S to šolo je naš slovanski človek slednjič dobil svojo ljudsko univerzo, na katero je moral žal čakati polnih 20 let. Pomladno prebujenje slovanskega kmeta na Kočevskem pa se kaže tudi v okviru marljive podružnice CMD v Kočevski Reki, ki združuje številne Slovence tega okoliša, ne glede na politično pripadnost, in ki je preteklo nedeljo otvorila prvi slovanski oder na Kočevskem.

Vabimo ponovno slovanske izletnike, da prihitijo v kočevske kraje še v maju ali pa v juniju. Krempa je te mesece vsa pokrita z narcisami. Ze lani smo imeli priliko pozdraviti to številne slovanske izletnike in šolsko mladino. Za majniške in druge izlete ne more biti lepšega kakor pohiteti v Kočevsko Švico. Rod, ki se tod drami, vabi v svoj objem. Priljubite temu klicu in se odzovite.

—ar.

Milena Mohoričeva.

Domače vesti

* **Akademikom nacionalistom!** Jugoslovensko nacionalno akademsko društvo, »Jugoslavija« v Ljubljani poziva vse še neorganizirane akademike, ki so nacionalno orientirani, da vstopijo v društvo. Društvo ima toliko odgovornih nalog pred seboj, da mora še pomnožiti svoje vrste in izvesti tako vzorno organizacijo, da bo kos vsem nalogam. Zato se obrača na vse simpatizirajoče, da se včlanijo v »Jugoslavijo« razgibane in delovne vrste. Odbor.

* **Smrt uglednega trgovca.** Preminil je v starosti 49 let ugledni trgovec in gostinstva. Pokojni si je s solidnostjo in pridnostjo ustvaril lepo uspešujočo trgovino in si je s svojo ljubeznivo postrežljivostjo pridobil v vseh krogih priljubljenost ter spoštovanje. Blagoga pokojnika bodo pokopali danes v soboto ob 17. iz hiše žalosti. Ohranimo mu časten spomin, žalujočim na še iskreno sožalje.

* **Ljubljansko strelsko okrožje** bo imelo v nedeljo 14. t. m. ob pol 9. dopoldne v salonu restavracije na ljubljanskem glavnem kolodvoru svojo redno letno skupščino. Na dnevnem redu so poleg poročil funkcionarjev tudi volitve nove uprave in nadzornišva ter predlogi družinskih uprav.

* **Putnikova naznana.** Za binkošne praznike prireja »Putnik« iz Beograda dva izleta: 27. t. m. v Banjaluko, Jajce in Sarajevo, 28. t. m. pa v Vrnjačko banjo. — Polovično železniško vožnjo imajo udeleženci pevskega zleta v Pančevu 14. t. m. udeleženci proslave 50-letnice vseučilišča v Sofiji od 20. do 26. t. m., udeleženci pevskega zleta v Veliki Kikindi 28. t. m. ter člani združenja bojevnikov, odlikovanih z redom Belega orla, ki bodo imeli 14. t. m. svojo skupščino v Beogradu. — Društvo »Putnik« je izdalo v francoski, angleški, ni, nemščini in češčini lepe prospekte o potovanjih po Jugoslaviji, ki se brezplačno daje v »Putnikovi« biletarnah. (—)

* **Za mal denar mnogo vžitka boste imeli,** če se odločite za počitnice na Polzevem. Nikjer ne boste tako dobro in tako poceni postreženi, pa tudi nikjer ni tako ugodne prilike odpočiti se v miru sredi bujne zelenja s krasnim razgledom na vse strani, kakor tam gori na prijaznem hribu nad Višnjo goro. Dom na Polzevem ima svoj telefon in postrežljivi Mirko vam radevleje pove vse, kar vas zanima. Telefonirajte: Višnja gora 1. ali pa pišite: Dom na Polzevem, pošta Višnja gora in dobili boste vse potrebne informacije. (—)

* **Zveza kulturnih društev** v Ljubljani vabi svoje edince s področja Gorenjske, da se v čim večjem številu udeležijo velike narodne svečanosti, ki jo priredi podružnica Narodne strokovne zveze na Jesenicah jutri ob 15. dopoldne v Žirovnici, na katero so vabljena tudi vsa ostala nacionalna društva in vsi prijatelji nacionalnega dela, lavstva.

* **Samo do Sobote opoldne** je čas prijave za izlet v Ljutomer h konjskim dirkam. Javite se pravočasno v biletarnah »Putnik«. (—)

* **Za binkošne izlete** Tujskoprometne zveze dobite tiskane prospekte in vse informacije v vseh biletarnah »Putnik«. (—)

* **Slabotne, slabokrvne in počitka potrebne** čitatelje opozarjamo na znano »Serravallo« kina, vino z železom, o katerem se je nad 10.000 zdravnikov pohvalno izrazilo. Dobiva se v vseh lekarnah. Reg. S. 3290 od 24. II. 1933. (—)

OGROMNA IZBIRA VZORČASTE SVILE

Crepe de chine: 25.—
pikčasti 27.—
črtasti 36.—
Crepe marocain 40.—

MANUFATURA
SOUVAN
F. KS. MESTNI TRG 24

* **Spomenik jugoslovenskih vojnih dobrovoljcev iz Amerike.** Na Cetinju bodo te dni odkrili spomenik v spomin na veliko tragedijo iz naših osvobodilnih bojev. Spomenik bo častil spomin vojnih dobrovoljcev, ki so iz svoje nove ameriške domovine v svetovni vojni prišli na pomoč bratom v stari domovini, a jih je kruta usoda ugonobila tako rekoč na pragu domovine, tik pred ciljem požrtvovalnega pohoda. Na pravoslavni božični dan 1. 1915 je približal Meduanskem zalivu velik parnik, na katerem je bilo nad 300 mladih črnogorskih in dalmatinskih rojakov, ki so se v Ameriki priglasiili za jugoslovenske vojnne dobrovoljce. Parnik je naletel na mino ter se potopil z vsemi požrtvovalni, mi vojnimi dobrovoljci vred. Inicijato za postavitve spomenika tem požrtvovalnim vojnim dobrovoljcem, so dali naša rojaki v Ameriki, ki so prispevali tudi večino potrebnih gmočnih sredstev. Spomenik je izdelal kipar Risto Stojić. Na podstavcu, v katerega je vklesana skupina črnogorskih borcev ter podoba ladje, ki se potapja, stoji blizu 5 m visoka ženska figura, ki ima v levi roki lavojevec, v desni pa dva dviga meč. Ta figura predstavlja simbolično lovsensko vilo.

Foto amaterske izdelave, filmi in aparati najceneje pri »VENUS« — Tyrševa 9.

* **Jugoslavija v filmu** na svetovni razstavi v New Yorku. Poročali smo že, da je posebna filmska ekspedicija v južnosrbskih krajih izdelala nemi in zvočni film za svetovno razstavo v New Yorku. Iz Južne Srbije so filmski strokovnjaki prispeli v Sarajevo in bodo tudi tam izdelali večji film, ki bo prikazoval orientalske zanimivosti mesta in okolice. Tretji film pa bo posnet v Sloveniji in bodo tako na svetovni razstavi v Ameriki v filmu prikazana tri kulturna področja, ki so združena v naši državi.

ZA BIRMO ČUDEN SVIC. URE PRESERNOVA 1

* **Novi grobovi.** Na Dunaju je umrl g. Paul Lambert Luckmann, kapetan fregate v pokroju. Pogreb bo v ponedeljek ob 15. pri Sv. Križu v Ljubljani. — V Gribljah v Beli Krajini je umrl v starosti 6. let g. Jure Zupančič. V Zagrebu je umrla gospa Greta Pogačarjeva, trgovčeva soproga. Pogreb bo danes ob 17. na Mirogoju. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

— **Pri lenivosti črev in slabem želodcu** z nerazpoloženjem za jed vsled zapeke, naj se rabi že davno znana in učinkovita naravna »Franz-Josefova« grenka voda. Zelo pogosto se potrjuje, da je »Franz-Josefova« grenka voda prav posebno koristno domače sredstvo, kadar gre za to, da se zjutraj očisti prebavni kanal s salinskim sredstvom za odprtje.

Ogl. rez. S. št. 30474/35.

* **Planinci!** Udeležencem letošnje skupščine SPD v Novem mestu 13. in 14. maja je železniška uprava odobrila 50% popust od normalne vozne cene in to na temelju rešitve z dne 11. maja 1939 št. 12513-2 I-39, ki se glasi: Za udeležence skupščine SPD v Novem mestu je odobren 50% popust normalne vozne cene in to le članom SPD. Udeleženci kupijo pri odhodu na železniški postaji celo vozno karto in železniško legitimacijo obrazec K-13 na podlagi svoje članske izkaznice SPD s sliko. Kupljena vozna karta velja za brezplačen povratek po isti poti proti potrdilu na obrazcu K-13, da se je dotični skupščina udeležil. Ugodnost velja za odhod od 11. do 14. maja, a za povratek od 14. do 17. maja v vseh razredih vseh vlakov, izjemši ekspresnih. (—)

* **Glasbena Matica ljubljanska** bo priredila v soboto 20. t. m. v dvorani Hrvatskega glasbenega zavoda v Zagrebu koncert svojega pevskega zbora pod vodstvom ravnatelja Mirka Polića. Namen koncerta je počastiti znamenitega muzikologa, g. monsignora Janka Barleta, ki je pred kratkim praznoval svojo 70letnico. Pri koncertu sodelujejo poleg Matičnega zbora še ravnatelj Betetto, Ljudmila Poljanarjeva in prof. Marijan Lipovšek. Rojake, ki stanejo v Zagrebu in okolici opozarjamo na koncert Glasbene Maticе in na proslavo zaslužnega rojaka.

* **Sadjarško in vrtnarsko društvo** priredi ob lepem vremenu v nedeljo 14. t. m. ob 9. dopoldne na vrtu g. Jožeta Zavašni, ka na Viču pomladno škropljenje sadnega drevja z motorno škroplilnico. Udeleženci naj se zbere pred novo šolo na Viču. Vabi mo člane vseh ljubljanskih podružnic.

* **Pregled novih motornih vozil.** Uprava policije v Ljubljani javlja, da bo pregled novih motornih vozil v petek 19. t. m. ob 8. do 11. v Ljubljani na Bregu 20. (dozvoznega trga). K pregledu je pripeljati tudi vse avtomobile, avtomobule in mototrike, ki letos iz kakršnegakoli razloga še niso bili komisijsko pregledani in odobreni za promet.

* **Slovenska sekcija Jugoslovenske ženske zveze** priredi v nedeljo 14. t. m. v mali dvorani Zvezde (I. nadstropje) ob 11. uri dopoldne proslavo materinskega dne s predavanjem g. prof. Dore Vodnikove o »Materinem delu za narod«. Vabljeni vsi! Vstop prost!

SIRMIONE

Lago di Garda

* **Strip čokolade »Union«.** Tempo današnjega časa se izraža v otroški psihi. Otroške zabave in igrice so se temeljito izpremenile. Vse je v znamenju naglice in čim večje količine. Tipični izraz in produkt vsega tega je strip-risan, fotografirani, film, film. Strip je osvojil ves svet, staro in mlado. Kar so ljudje prej doznali iz dolgih romanov, hočejo danes videti v slikah, ki imajo le kratke tekst. Strip predstavlja že novo obliko literature. Stripi so razširjeni po vsem svetu in moramo priznati, da imajo mnogi tudi velike vzgojne in umetniške vrednosti. Tako vrsto stripa je zdaj uvedla tvornica čokolade »Union«, da se strast otrok za zbiranje podobice posveti plemenitemu namenu. Ko otrok kupi čokolado, najde v njej sliko s tekstom in številko in si tako v kratkem času pridobi strip najboljših vrst. Stripi čokolade »Union« so na višji vzgojne vrednosti sodobnega stripa, pri tem pa polni vredne in nepokvarjene šegavosti. Hvalevredno je, da je po vsej Evropi znana tvornica čokolade »Union« uvedla svoje stripe, ki so nekaj novega pri nas in tudi v inozemstvu. (—)

Iz Ljubljane

u— **Ljubljancanom!** V ponedeljek 15. t. m. pride v Ljubljano ob 20.20 skupina 150 bolgarskih akademikov. Narodni akademski blok jim skupno s klubom bolgarskih akademikov in akademsko jugoslovensko-bolgarsko ligo pripravila sprejem pri vlaku na glavnem kolodvoru. Obenem pozivamo vso narodno zavedno Ljubljano, da se z akademiki v čim večjem številu udeležijo sprejema bolgarskih bratov. S kolodvoru bomo krenili v sprejeto pred univerzo, kjer bomo v imenu Narodnega akademskega bloka pozdravili bolgarske akademike. Prosimo narodno-obrambna, telovadna in kulturna društva, da se udeležijo po svojih čilah sprejema. Z obilno udeležbo dokažimo bolgarsko-jugoslovensko prijateljstvo! Narodni akademski blok. odsek za propagando.

SALON PERILA BOGATAJ ALBINA SE JE PRESELILA

v Nebotičnik 8. nadstropje GAJEVA ULICA 1.

u— **Dečji prapor Sokola Ljubljane-Moste,** ki ga bodo razvili na praznik 18. t. m. na dečjem dnevu ljubljanskih sokolskih društev, je razstavljen v izločbenem oknu Tiskovne zadruge in zbujajo pozornost. Prapor sta izdelali načelnica S. Zdenka Kruharjeva in S. Starčeva. Kumuvala bosta praporu sokolska mati S. Kastelečeva, ki ima največ svojih otrok pri moškanskem Sokolu, in nacionalni in sokolski delavec br. Andrej Sturm. Ljubljansko sokolstvo je vabljeno, da se udeležijo praznika sokolske mladine v četrtek 18. t. m. polnoštevno!

u— **Oddelek za deklaracijo in drama-tično igranje** na drž. konservatoriju bo imel svojo produkcijo v ponedeljek 15. t. m. ob 18.15 v Hubadovi dvorani. Gojenci prof. Šesta bodo nastopili v naslednjih delih Shakespeareja: »Komedija zmešnjav«, in »Kar hočete«, dalje v Rostandovem »Orli-ču« in Wildgansovi »Ljubezni«. Izvajali se bodo posamezni prizori ali pa cela dejanja. Podrobnosti spored se dobi v knjigarni Glasbene Maticе.

* **Okoli 150 bolgarskih akademikov** iz Sofije pride v ponedeljek 15. t. m. ob 20. v Ljubljano. Bolgarski akademski klub »Hristo Botev« vabi vsa akademika in sokolska društva in vse prijatelje bolgarskega naroda, da pridejo k sprejemu na postajo.

Kino Natica
PREDSTAVE ob 16. 19. 21 h

DANES SVEČANA PREMIERA! »UKRADENO ŽIVLJENJE«

piše svetovni tisk o poslednjem filmu Elizabete Bernger »Ukradeno življenje« — Režija: Paul Czinner. Njen partner Mihael Redgrave. Elizabeta Bernger v dvojni vlogi — nenadkriljiva, največja karakterni igralka. Snov je vzeta po nagradnem romanu J. K. Beneša, nečaka dr. Edvarda Beneša, manuskript pa je od znane pisateljice Margaret Kennedy. — Filma s tako bogato vsebino — izven vsake sablone — že dolgo niste videli.

»Najboljši film Elisabeth Bernger.«
»Najboljša vloga Elisabeth Bernger«

NAJLEPSI FILM ITALJANSKE FILMSKE PRODUKCIJE!

KDO JE SREČNEJŠI OD MENE

Carobno petje — lepa vsebina — in krasni posnetki!
Predstave ob 16., 19. in 21. uri
Kino Union, tel. 22-21

Tito Schipa

fenomenalni tenor
— ki ga poznate
iz nepozabnega
filma »VIVERE«.

DŽIM IZ DŽUNGLE

Nedogledna parada vseh vrst prebivalcev džungle, poleg tega pa izredno napeta vsebina, je močno iznenadenje za vsakega gledalca tega filma. — Ne zamudite ogledati si še danes ta film!

I. del. Grant Withers, Betty Jane Rhodes
Režija: Ford Beebe in Clifford Smith.

KINO SLOGA, tel. 27-30, ob 16., 19. in 21. uri.

drobneje seznaniti s posameznimi slikami, opozarjamo, da bo v nedeljo ob 11. uri strokovno vodstvo po razstavi. Slike bo razlagal prof. Stane Kregar. Razstava je odprta od 8. do 19. ure.

u— **Podružnica Kola jugoslovenskih se-ster** priredi v nedeljo 14. t. m. cvetlični dan v svojem okolišu. Prosimo vse mladočlove, da se odzovejo plemenitemu klicu s tem, da pridno posejajo po cvetličah. — V torek 16. t. m. ob 17. pa priredi podružnica materinski dan z obdarovanjem naših najvrednejših mater. Na sporedu so ljubke igrice in deklaracije. Vljudo vabimo na proslavo.

Iz Celja

e— **»Othello«** v celjskem gledališču. Ljubljanska drama je ob zaključku letošnjega abonmaja v celjskem gledališču uprizorila v četrtek zvečer Shakespeareovo tragedijo »Othello« v sijajnem prevodu pesnika Otona Zupančiča. Ta klasična in mojstrska tragedija ljubosumja, ki je bila napisana pred dobrih 300 leti, je naša v ljubljanskem igralnici odlično interpretirala v osebi g. prof. Šesta temeljitega in invencioznega režiserja. Učence igre so še močno povečali lepi kostumi in zelo okusna scenografija. Izredno močne in tehtne like so ustvarili g. Levor (Othello) in Debevec (Jago) ter gđ. Boltarjeva (Desdemona). Krepko so se tudi uveljavili g. Jan. Sever. Skrbnik. Cesar in Potokar ter gđ. Gabriječičeva in Levorjeva. Večer je bil zaključek redne sezone v Celju, pa tudi njen umetniški višek. — R. P.

e— **Preloten telovadni nastop.** Za jutri določeni javni telovadni nastop celjske gimnazije in vseh treh meštanskih šol je predložen in bo v nedeljo 21. t. m. ob 11. dopoldne na Glaziji. Sodelovala bo vojaška godba.

e— **Koncert Celjskega pevskega društva,** na katerem bo društvo proslavilo 60-letnico eklatantja Antona Lajovca in 45-letnico svojega delovanja, je zaradi prenatrpanosti meseca maja s kulturnimi prireditvami preložen na soboto 3. junija.

e— **Zdravniška vest.** Sekundarni celjske bolnišnice g. dr. Slavko Perko je položil na kliniki prof. dr. Dursta v Zagrebu izpit za specialista iz ginekologije in porodništva. Čestitamo!

e— **Večer mladinske pesmi** v Celju. K temu pojasnjemo, da izhaja pevka ga. Marjanca Kalanova iz sole ge. Zore Ropasove, profesorice solističnega petja na Glasbeni Matici v Mariboru, katere gojenka je že peto leto.

Iz Maribora

a— **Drevi ob 8. velik koncert APZ** v Unionu. Akademski pevski zbor, ki se pripelje v Maribor ob pol 18. uri, bo izvajal pesem iz dobe slovenskega preporoda pod poznanim glasbenim mojstrom Francetom Maroltom. Koncert se vrši pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije. — Opozarjamo občinstvo, da bo koncertna blagajna poslovala pred koncertom od 7. dalje v dvorani Uniona. Najvljudneje prosimo mariborsko občinstvo, naj blagovoljno zasede svoje prostore točno ob napovedani uri t. j. ob 20. Da ne bo pred koncertom navala pri blagajni, priporočamo, naj si vsakdo že prej preskrbi vstopnice, ki so danes do večera v predprodaji v biljetarni »Putnika«. Rezervirane vstopnice dvignite čimprej, najkasneje pa do 19.30 ure. (—)

a— **Posojilo 3 milijonov din** po 6% nudi SUZOR zadruzi namencev Mestnih podjetij za gradnjo stanovanjskih hiš na bivšem Rosenbergovem posvetstvu, kjer imajo zadrugi člani rezervirane parcele proti odplačilu na triletno obroke. Zadruga ima že garancijo mešne občine za trimilijonsko posojilo. O zadevi je bilo govora na občnem zboru zadruge v mestni posvetvalnici, na katerem je o zadevi izbrpno poročal tajnik Mezi. Blagajniško poročilo je podal Petrač, za nadzorni odbor pa je poročal g. Novšak. V upravni odbor so bili izvoljeni inž. Kšela, A. Semenc, G. Mazi, J. Petrač, B. Solar, K. Novšak in J. Šajna. V nadzornem odboru so V. Princ, L. Lukša ter J. R. bič.

a— **Smrt znane primorske korenine,** v splošni bolnišnici je preminil znani, ugledni, ni pekovski mojster Andrej Macarol, star 65 let. Blagi rajniki je bil rodom iz Nabrežine. S pridnostjo si je ustvaril lepo podjetje. Pokojni Andrej Macarol, ki se je po vojni zatekel v Maribor, je bil zmerom vnet in neustrašen narodnjak, dolgoleten zvest naročnik našega lista. Ohranimo vrlenu, blagumu pokojniku svetel spomin, žalujočim svojem naše globoko sočutje!

a— **»Hollywood«** je lepo upe! Znana komedija »Hollywood« je žela tudi v Mariboru prodoren uspeh. Gledališče je bilo polno zasedeno, občinstvo ni štedilo s priznanjem. Komedijo je spretno režiral J. Kovič, ki je prevzel tudi vlogo Tompos. Na izborne kreacije so podali tudi ostali sodelujoči in sicer Branka Rasbergerja kot Mary, Verdonik kot Jack in Crnobori kot Mac Niels.

a— **Kulturne novice.** Drevi bo v gledališču zadnja predstava »Potopljenega sveta«. — Jutri gostuje svojačana ljubljanska operetna diva P. Udovičeva v vlogi Marinke v »Prodani nevesti«. — Drevi ob 18. bo v Narodnem domu pevska akademija mariborskih srednjih šol.

a— **Vsi dijaki,** ki so bili na naboru spoznani za sposobne in ki želijo odslužiti svoj dijaški rok, naj se nemudoma, a najkasneje do 26. t. m. prijavijo v sobi št. 3 mestnega vojaškega urada na Slomškovem trgu št. 11.

a— **Na Pankracij!** Zadnja nedelja je bila planinska z velikim obmejnim izletom, prihodnja pa je po Pankracijem godu romarska nedelja, ko se obmejno ljudstvo zbere od blizu in daleč. Zadržniki niso mogli priti vsi, zato se jim nudi sedaj prilika, da grejo obiskat to lepo postojanko in naše vrle mejaše na Kozjaku.

a— **Mariborski dobrovoljci** se zberejo jutri v nedeljo ob 9. v Narodnem domu k rednemu občnemu zboru sreske organizacije vojnih dobrovoljcev.

a— **Jubilejni koncert »Jadrana«** bo v soboto 20. t. m. v Sokolskem domu pod vodstvom pevovodje g. prof. Ubaldia Vrabca. Ne zamudite izredne prilike in si nabavite vstopnice že prej. (—)

a— **Uboj na Sobru.** Včeraj dopoldne je bila pred malim kazenskim senatom razprava proti 26letnemu Matiji Segnetu, 31-letnemu Francu Ofetaškju, 32letnemu Antonu Ofetaškju, 35letnemu Rudolfu Ermutu in 31letnemu Antonu Zunku, ki so bili obtoženi zaradi suma, da so 12. februarja t. l. v tako zvanem Sobrovem domu zaklali in ubili Antona Jarca. Mali kazenski senat je obsodil Stegneta in Franca Ofetaškja vsakega na 4 leta in 10 dni težke ječe ter na izgubo častnih državljanških pravic za dobo dveh let, dočim so bili ostali obtoženci oproščeni.

Iz življenja na deželi

BLED. Zvočni kino predvaja danes in jutri »Borneo«, film znanstvene ekspedicije in običajen dodatek. (—)

JESENICE. Zvočni kino Radio predvaja danes, jutri v nedeljo in ponedeljek ob pol 9. uri zvečer (v nedeljo tudi ob 3. pop.) vefilmi »Križ ob potoku« (Lepotica). V gl. vlogi Jrina Štepičkova. Med dodatki tudi risan film v Paramountov zvočni tehnik. — Sledi »Vražje dekle«. (—)

SEVNICA. Zvočni kino predvaja danes in jutri veselo opereto »Humoreska«. (—)

LJUTOMER. Zvočni kino Sokolski dom predvaja drevi ob 20. in jutri v nedeljo ob 4. popoldne in ob 8. zvečer glasbeni film »Pišem za tebe«. Naslednji film 20. in 21. t. m. (—)

DOLENI LOGATEC. Zvočni kino Sokolski dom predvaja drevi ob 20. in jutri v nedeljo ob 5. in pol 9. zvečer vefilmi »Tar, zan junake«. V sredo in četrtek sledi češki film »Pastorka«. (—)

CRNOMELJ. Sokolski zvočni kino predvaja drevi ter jutri popoldne in zvečer film »Arena kritic«. (—)

PTUJ. Zvočni kino Ptuj predvaja drevi ob 20. in jutri v nedeljo ob 19. in pol 21. uri film »Rapsodija«. Kot dodatek Foxov žurnal in kulturni film. (—)

RIBNICA. Sokolski zvočni kino bo predvajal danes ob 20.30 in jutri ob 15.15 in 20.30 češki film »Pastorka«. Dodatek Paramountov zvočni tehnik.

Naše gledališče

D R A M A

Sobota, 13.: Utopljenca. Red A.
Nedelja, 14.: Zene na Niskavuoriju. Izven. Globoko znizane cene od 14 din navzdol.

Ponedeljek, 15.: Othello. Red B.
Torek, 16.: Zaprt.
Sreda, 17.: Othello. Red Sreda.
Četrtek, 18.: Živi mrtvec. Red Četrtek.
Premierski abonma.

Drevi bodo igrali za abonente reda A. Nestroyovo burko »Utopljenca«, ki nudi izvrstno vzporedno občinstvo mnogo kratkočasnja in smeja. Igrali bodo: glavni komični vlogi Cesar in Kralj, nadalje: Rakarjeva, V. Juvanova, Skrbnišek, Gregorin, Jerman, Potokar, Presetnik in drugi. Režija je prof. Šestova.

Po daljšem premoru, bodo ponovili v nedeljo sodobno delo finske pisateljice Helje Vuolijoki »Zene na Niskavuoriju«. Zaplet v igri pokaže finskega veleposelnika Arneja, ki koleba med ljubeznijo in zakonsko dolžnostjo. Osrednji lik v igri je mati, ki jo igra Marija Vera. Nadalje sode, luejo: V. Juvanova, M. Danilova, Jan. L. pah, Šaričeva, Slavčeva, M. Boltarjeva, Levorjeva, P. Juvanova, Gabrijelčičeva, Rakarjeva, Jerman, Drenovec, Bratina, Sever, Plut, Potokar. Veljajo globoko znizane cene od 14 din navzdol.

V dramu pripravljajo novo delo Karla Piskova, pisatelja igre »Unpiki, na plani« Novo delo ima naslov »Velika skušnjava« ter opisuje zmede, ki nastanejo v neki rodbini zaradi zapuščine. Delo bo naštudiral prof. Šest.

O P E R A

Zaradi gostovanja v Splitu in Šibeniku ostane opera do 20. t. m. zaprta.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE
Sobota, 13. ob 20.15.: Košček sreče. (V korist protituberkulozne lige, sekcija Ljubljana).
Nedelja, 14. ob 15.15.: Košček sreče. (Zad. njč).

MARIBORSKO GLEDALIŠČE
Sobota, 13. ob 20.: Potopljene svet. Red C. Zadnjič!
Nedelja, 14. ob 20.: Prodana nevesta. Zadnjič. Gostovanje gđ. Pavle Udovičeve.

ABBZIA

HOTEL CRISTALLO

Prvovrsten. Carobna lega ob obali. Sobe z razgledom na morje z loggic. Lastno kopališče na obali. Restavracija na terasi in vrtu. Cristallo-bar.

Gospodarstvo

Veliki nakupi surovin, ki so važne za vojno gospodarstvo

V zadnjih tednih so svetovna tržišča surovin pokazala prav zanimivo gibanje. Nekatere surovine, ki so važne za vojno gospodarstvo, so se pričele v ceni naglo dvigati.

Najznačilnejše se v tem pogledu giblje cena juti, ki se je podražila na londonski borzi od 24.60 ob koncu marca na 30.50 (lani je notirala 17.60). Ta nagla podražitev je nastopila v zvezi z velikimi nakupi jute za izdelovanje vreč za pesek. Vreče za pesek se uporabljajo v civilni zaščiti proti letalskim napadom, pa tudi drugače v obrambnem gospodarstvu. Tovarnice v Angliji in Indiji imajo ogromna naročila za take vreče in so kupile vse razpoložljive zaloge, tako da danes jute na trgu skoro ni dobili.

V zvezi z nakupi vojnih rezerv se je v zadnjem času tudi precej podražil sladkor na svetovnem trgu. Ob koncu aprila lani, skvega leta je notiral v Londonu 5.25, ob koncu marca t. l. 6.52, sedaj pa notira že 8.25. S tem je cena sladkorja dosegla najvišje stanje v zadnjih devetih letih.

Tudi cena pšenice je sedaj na svetovnem

trgu čvrstejša. Ob koncu marca t. l. je pšenica notirala v Chicagu okrog 65 centov za bušel, sedaj pa je narasla že na 79. Ta okrepitev cene je tembolj značilna, ker je statistična situacija po lanskim rekordni letini še vedno neugodna. Dvigovanje cene je nastopilo izključno zaradi naglih nakupov Anglije in drugih držav, ki si ustvarjajo vojne rezerve.

Tudi cena bombažu se je za malenkost dvignila, čeprav imajo Zedinjene države ob lanske obilne letine še ogromne rezerve. Znatni nakupi gumij za ustvaritev vojnih rezerv so prav tako povzročili čvrsto tendenco in notira sedaj gumi v Londonu 8.00 nasproti 5.56 pred enim letom.

Na kovinskem trgu je gibanje cen nenotno. Okrepila se je predvsem cena cinka, medtem ko je cena bakra precej stabilna. Navzile velikim nakupom za rezervo. Mednarodni kartel za baker je namreč vzporedno z večjo prodajo dosegel vzporedno povečanje produkcije. V splošnem se opaža povsod stremljenje ustvariti si rezerve najvažnejših surovin in živl za primer vojne.

Zaposlovanje invalidov v gospodarskih podjetjih

Sresko sodišče v Novem Sadu je te dni izdalo zanimivo sodbo glede zaposlovanja invalidov v gospodarskih podjetjih. § 34 uredb o vojnih invalidih od 1. decembra 1938 vsebuje v prvi točki naslednjo važno določbo: »Vsa javna, od države koncesionirana ali subvencionirana podjetja, kmetijska, industrijska, trgovinska, denarna, prometna, prevozna in druga podjetja so dolžna zaposlovati vojnih invalidov 10% skupnega števila zaposlenega osebja.« Nadaljnje določbe tega paragrafa pravijo, da se smejo te obveznosti opustiti podjetja, ki zaradi posebne vrste posla v interesu pravičnega poslovanja ali javne higiene, odnosno življenjske varnosti ne morejo sprejeti invalidov. Tako podjetje mora plačati, če se opusti te obveznosti, za vsakega invalida, ki bi ga drugače moralo zaposliti, v narodni invalidski fond po svoji velikosti vsako leto 2000 do 20.000 din. Odločbo izda minister za socialno politiko po zahtevu uprave narodnega invalidskega fonda. Če bi podjetje, ki ni oproščeno, ne hotelo zaposliti svojega invalida, ki bi ga moralo sprejeti, mora plačati za vsakega nezaposlenega invalida v narodni invalidski fond na teden toliko, kolikor plačuje vseh prejemkov zdravemu delavcu iste stroke, z istim rodbinskim stanjem, dokler ne zaposli dotičnega invalida. Podjetje se vrhu tega lahko kaznuje v denarju od 500 do 2000 din v prid narodnega invalidskega fonda. Kazen izreka pristojno sodišče in se v kazni ne šteje denarna odškodnina, ki jo mora podjetje plačati po gornjih predpisih narodnemu invalidskemu fondu.

Te dni je sresko sodišče v Novem Sadu na prošnjo nekakega vojnega invalida, da se ga zaposli v smislu § 34, uredb pri nekaterih industrijskih podjetjih, odnosno da se ta podjetja, ker so odklonila njegovo namestitev, po uredbi kaznujejo razsodilo, da se prošnja odbije iz naslednjih razlogov: Podjetja, na katera se je prosilec obrnil za zaposlitev, niso niti javna podjetja, niti podjetja, ki bi bila od strani države koncesionirana ali subvencionirana. Po določbah § 34, uredb so dolžna zaposlovati 10% vojnih invalidov od skupnega števila zaposlenega osebja le javna in od države koncesionirana odnosno subvencionirana podjetja. Ker so pa podjetja na katera se je obrnil prosilec zasebna trgovinska podjetja se nasproti njim ne morejo uporabljati določbe § 34, uredb in je bilo zaradi tega prošnjo zavrniti, ker po zakonu ni bila osnovana.

Gibanje klirinških računov z inozemstvom

Najnovejši izkaz Narodne banke o gibanju klirinških računov z inozemstvom zaznamuje med pasivnimi kliringi zmanjšanje salda našega klirinškega dolga v Italiji za 3.2 na 35.6 milijona din. Češko-slovaški klirinški račun se naglo približuje popolni likvidaciji. V prejšnjem tednu je saldo našega dolga nazadovol za 10.2 milijona Kč, v prvem tednu maja pa se je nadalje skrčil za 7.3 milijona Kč in znaša sedaj samo še 7.6 milijona Kč. Če bo nazadovanje salda tudi v tekočem tednu v enakem tempu napredovalo, je verjetno, da bo v prihodnjih dneh saldo dočela izravnati. V tem trenutku po postane negotovo vprašanje nadaljnjih vplačil na ta klirinški račun po dosedanjem tečaju 1.50 din za Kč.

Med ostalimi pasivnimi kliringi zaznamuje klirinški račun z Madžarsko povečanje salda našega dolga za 2.2 na 7.0 milijona din, klirinški račun s Poljsko povečanje salda našega dolga za 2.0 na 10.9 milijona din, klirinški račun z Rumunijo pa zmanjšanje salda našega dolga za 1.3 na 4.3 milijona din. Likvidacijski klirinški račun s Švicco zaznamuje le nebitno zmanjšanje našega dolga za 0.04 na 1.83 milijona švicarskih frankov.

Med aktivnimi kliringi opazimo precejšnje povečanje salda naših terjatev v Nemčiji, in sicer za 2.39 na 17.97 milijona mark. Saldo naših klirinških terjatev v Turčiji se je povečal za 0.05 na 17.16 milijona din, saldo naših klirinških terjatev v Bolgariji pa je ostal skoro nespremenjen na višini 1.63 milijona din.

Uvoz surovin na plači kompenzacije

Poročali smo že o pogojih, ki jih je objavila Narodna banka za uvoz surovin na podlagi kompenzacije. Sedaj je Narodna banka izdala še posebno navodila za te kompenzacije, ki poudarjajo, da dovoljuje je Narodna banka v smislu odloka finančnega ministra 100% kompenzacije podjetjem, ki uvažajo industrijske surovine iz deviznih držav, če istočasno izvažajo v devizne države lastne proizvode, izdelane iz uvoženih surovin. Te kompenzacije se dovoljujejo z namenom, da se domačim in industrijskim podjetjem omogoči dopolnilno oskrbo s surovinami iz neklirinških držav preko rednega kontingenta, ki ga jim

odobri odbor za uvoz pri Narodni banki za tekoče leto. Industrijskim podjetjem, ki lahko izvažajo v devizne države le take izdelke, ki so izdelani iz domačih surovin, bo odbor odobral kompenzacije samo do višine 50% izvoza. Ostanek izvoznih deviz je treba vnesti v državo in eno četrtino od celotne vrednosti izvoza ponuditi Narodni banki za odkup po uradnem tečaju. Prošnje za kompenzacije predlagajo pooblašteni denarni zavodi odboru za uvoz pri Narodni banki. Če pa želi podjetje uvoziti surovine preden izvozi lastne izdelke, mora pooblašteni denarni zavod skupaj s predložitvijo prošnje za odobritev uvoza predložiti tudi obvezo, da se bo izvoz v svrhu kompenzacije izvršil v roku treh mesecev; za primer, če do izvoza sploh ne pride v predvidenem roku ali se kompenzacija ne izvrši na način, predviden v kompenzacijskem odobrenju, se mora denarni zavod zavezati, da bo položil 25% zneska kompenzacije v korist fonda za premiranje izvoza.

V prvotnem obvestilu, ki smo ga objavili v »Jutru« od 5. maja, je bilo določeno, da je v takem primeru položiti v korist fonda za premiranje izvoza le 10% zneska kompenzacije. V najnovejši okrožnici je ta kazenski prispevek v fond za premiranje izvoza povišan na 25%. To povišanje je bilo izvršeno očitno zaradi tega, ker bi mnoga podjetja, ki nimajo možnosti kompenzacijskega izvoza, riskirala razmeroma majhno doplačilo 10%, samo da lahko takoj dobijo dovoljenje za uvoz surovin.

Gospodarske vesti

= Vprašanje centralnega deviznega zavoda zopet na dnevnem redu. Iz Beograda poroča »Jugoslovenski kurir«, da je vstopilo zopet v ospredje vprašanje ustanovitve centralnega deviznega obračunskega zavoda. O tem vprašanju se je razpravljalo že pred meseci in se je takrat pojavil precejšen odpor v gospodarskih in bančnih krogih. Po informacijah »Jugoslovenskega kurirja« se to vprašanje proučuje v zvezi s stremljenjem, da se izloči devizna politika iz delokroga Narodne banke. Narodna banka naj bi bila izključno emisijska in kreditna ustanova, za vodstvo deviznih poslov pa naj bi se ustanovila posebna ustanova, ki bi bila neposredno pod kontrolo finančnega ministarstva.

= Društvo diplomiranih ekonomistov v Zagrebu je imelo te dni izreden občni zbor, ki je sklenil, da se bo društvo odsele imenovalo Hrvatsko društvo ekonomistov. Društvo je sklenilo izstopiti iz Saveza ekonomistov v Beogradu. Ustanovljen bo poseben Savez hrvatskih ekonomistov v Zagrebu. Odposlanec splitskega društva ekonomistov Veljko Poduje je izjavil, da bo splitsko društvo izstopilo iz beogradske zveze in vstopilo v Savez hrvatskih ekonomistov v Zagrebu.

= Odkup domačega bombaža. Že včeraj smo poročali, da bo za odkup domačega bombaža za letošnje leto določena odkupna cena 16 din, čeprav bi morala znašati cena le 13 din glede na določbo čl. 6, uredb o odkupu domačega bombaža (ki pravi, da določi trgovinski minister v sporazumu s kmetijskim ministrom in po zahtevu posvetovalnega odbora vsako leto do meseca marca minimalne odkupne cene bombaža iz žetve dotičnega leta in smejo biti te cene do 50% višje od povprečne cene bombaža v prejšnjem letu na newyorški borzi). Trgovinski minister objavlja sedaj v »Službenih novinah« od 1. t. m. odlok naslednje vsebine: Posvetovalni odbor za bombaž je na svoji seji 15. februarja t. l. stavil predlog, da se odkupna cena domačega bombaža za leto 1939. določi na 13 din za kilogram očiščenega bombaža. V sporazumu s kmetijskim ministrom pa trgovinski minister ni osvojil tega predloga posvetovalnega odbora ter odločil, da morajo uvozniki bombaža, ki predelujejo bombaž, odkupiti od zadrug proizvajalcev bombaža ve za industrijsko izdelavo sposoben bombaž iz leta 1939 po ceni 16 din za kilogram bombažnega vlakna. Bombažno vlakno mora biti čisto z največ 8% vlage in mora biti dolga najmanj 17 mm s 5% krajših vlaken.

= Alpine Montan. Znano avstrijsko železarsko velepodjetje Österreichische Alpine Montangesellschaft, je, kakor znano, prešla v last družbe Reichswerke Hermann Göring. Družba sklicuje sedaj izreden občni zbor, ki bo sklepal tudi o spremembi naziva firme v Reichswerke Aktiengesellschaft für Erzbergbau und Eisenhütten »Hermann Göring«. Sedež družbe se bo istočasno prenesel z Dunaja v Linz.

= Banque des Pays de l'Europe Centrale (prej Länderbank) je imela te dni v Parizu prvi redni občni zbor po odstopu dunajske glavne podružnice in avstrijskih podružnic, dunajski Merkur banki. Obseg poslov se je zaradi tega precej skrčil, vendar so se tudi znatno zmanjšali stroški. Banka je lani poglabila svoje zveze s prekomorskimi državami. Posebno pozornost bo po pariških vesteh v bodoče posvečala jugoslovenskemu gospodarstvu, deloma pa tudi poljskemu, madžarskemu in rumunskemu gospodarstvu. V tem pogledu je naj-

važnejša aktivna postavka udeležba pri Trboveljski premogokopni družbi. Lani se je banka znova interesirala na Francosko-srbski banki. Vesti, da bo po odstopu dunajske glavne podružnice in avstrijskih podružnic banka likvidirala, so brez osnove.

= Srednjeevropski hmeljarski urad je imel 22. aprila na Dunaju sejo, ki so se je udeležili zastopniki Nemčije, Francije, Jugoslavije in Poljske. Na seji so sklenili, da se prenese sedež Srednjeevropskega hmeljarskega urada za prihodnji dve leti iz Zateca v Monakovo. Nadalje so sklepali o ukrepih za stabilizacijo površine hmeljskih nasadov v vseh državah in da se vsako leto skliče konferenca Srednjeevropskega hmeljarskega urada pred hmeljsko sezono. Na tej konferenci naj bi se določile smernice glede hmeljskih cen v novi sezoni. — Iz Zateca poročajo, da se je v zadnjem času zopet pojavilo precej povpraševanja po hmelju iz leta 1938. In 1937. Ta dva letnika pa sta razprodana. Zato se je zanimanje obrnilo na ostanke hmelja leta 1936, za katere nudijo kupci 40 mark za 50 kg (11 din za kilogram), kar je visoka cena za hmelj tega letnika.

= Dobave. Direkcija državn. rudnika v Vrhniki sprejema do 17. t. m. ponudbe za dobavo 250 m troyanskega svinčene kablja. Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 17. t. m. ponudbe za dobavo 5.000 kg tračnikov, kuvert za izplačilo delavcev, mizarskega orodja, 24. t. m. cilindričnega olja, števec za trofrazno sturjo, bencina, jermen, jeklene vrvi, voščenih cevi, gumenih rokavic. Štab odseka za utrjevanje na Vrhniki sprejema do 20. t. m. ponudbe za dobavo 45 m² jelovih desk.

= Licitacije. Dne 17. t. m. bo pri Štabu dravske divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo lesenih okvirov in vrat, 20. t. m. pismena licitacija za popravilo vojašnice kralja Aleksandra I. v Ljubljani. Dne 27. t. m. bo pri Štabu mornarice kralja Jugoslavije v Zemunu licitacija za dobavo 11.900 ton domačega premoga, dne 31. t. m. pa za dobavo lani in konopljenega jadrnenja. Dne 2. junija bo pri savskem žandarmerijskem polku v Zagrebu licitacija za prodajo odpadkov starega železa, pločevine, bakra, med, stare obleke in obutve. Dne 6. junija bo pri Štabu za utrjevanje (I) v Ljubljani licitacija za nabavo električne centrale, naprave za filtriranje, 7. junija za dobavo naprave za filtriranje (ventilator in filtr), dne 17. t. m. pri (II) odd. za dobavo vodovodnih cevi, ročnih svetrov, 19. t. m. za dobavo aparata za polnjenje akumulatorjev in škarij za pločevino ter vodovodnih pocinkanih cevi.

Borze

12. maja
Na jugoslovenskih borzah notirajo nemški klirinški čeki nespremenjeno (13.80), prav tako angleški funti (svobodni tečaj 258). Grški bini so se trgovali v Zagrebu po 31.1250, v Beogradu pa je bilo povpraševanje po 31.25.

Na zagrebškem efektm tržišču se je vojna škoda pri čvrstejši tendenci trgovala po 450 — 452 (v Beogradu po 450). Promet je bil še v 4% severnih agrarnih obveznicah po 59 in v delnicah Trboveljske po 180.

DEVIZE

Ljubljana. Amsterdam 2365.50—2403.50 Berlin 1776.12 — 1793.88, Bruselj 750.75 — 762.75, Curih 995 — 1005, London 206.80—210, New York 4398.62—4458.62, Pariz 116.75—119.05, Trst 232.70—235.80. Curih. Beograd 10, Pariz 11.7950, London 20.8475, New York 445.25, Bruselj 75.7250, Milan 23.4250, Amsterdam 238.35 Berlin 178.60, Stockholm 107.40, Oslo 104.75, København 93.0750, Praga 15.25, Varšava 83.75, Budimpešta 87, Atene 3.90 Bukarešta 3.25, Sofija 5.40.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 449 — 452, 4% agrarne 59 — 60, 4% severne agrarne 69 — 50, 6% beguške 87.50 — 88.50, 6% dalm. agrarne 84 den., 7% stabiliz. 100 — 100.50, 7% invest. 99 — 100, 7% Selgman 99.50 — 100, 7% Blair 91 — 91.5, 8% Blair 99.62 — 101; delnice: Narodna banka 7400 — 7500, PAB 211 — 216, Trboveljska 179 — 180, Gutmann 38 — 41, Sečerača Ošjek 75 — 90, Isrl 25 den, Jadranska 275 — 300. Beograd. Vojna škoda 449.50 — 450.50 (450), 4% agrarne 60 den., 4% severne agrarne 59.25 — 60, 6% beguške 88 — 88.50 (88.25), 6% dalm. agrarne 86.25 — 86.50 (86.40), 7% stabiliz. 100 den., 7% invest. 100 den., 7% Selgman 100 den., 7% Blair 91.50 — 91.75 (91.50), 8% Blair 100 — 101 (100), PAB 214.50 — 216 (215), Narodna 7400 bl.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 12. maja. Začetni tečaji: pšenica: za maj 79, za julij 73.50, za sept. 73.75; koruza: za julij 51.875, za septem. 52.625.

+ Winnipeg, 12. maja. Začetni tečaji: pšenica: za julij 66.375, za okt. 67.25. + Novosadska blagovna borza (12. t. m.). Tendence neizpre. Pšenica: 78/79 kg baška 143 — 145; sremška 143 — 145; slavonska 146 — 147; banatska 141 — 143. Rž: baška 138 — 140. Jecmen: baški in sremski 64.65 kg 165 — 170; jari 68 kg 180 — 185. Oves: baški, sremski in slavonski 145 — 147; banatska 140 — 143. Rž: baška 138 — 140. Jecmen: baški slavonski 148 — 150. Koruza: baška 100 — 102, baška pariteta Indija in Vršac 101 »ogge« 230 — 240; »2« 210 — 220; »5« 190 — 200; »6« 170 — 180; »7« 145 — 155; »8« 115 — 120. Fižol: baški in sremski beli brez vreč 295 — 300. Otrubi: baški 113 — 115, sremski 106 — 108, banatski 104 — 106.

+ Liverpool, 11. maja. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za maj 4.90 (prejšnji dan 4.81), za julij 4.65 (4.56), za okt. 4.32 (4.25).

ZIVINA

+ Budimpeštanska terminska borza (12. t. m.). Tendence mirna. Koruza: za julij 17.33 — 17.35, za avg. 17.56 — 17.58. + Mariborski svinjski sejem (12. maja). Okoliški kmetje so prigneli 434 svinj, prodanih pa je bilo 273. Cene so bile naslednje: 5 do 6 tednov stari prasci 90 do 125 din, 7 do 9 tednov stari 125 do 140, 3 do 4 mesece stari 200 do 280, 5 do 7 mesece stari 310 do 460, 8 do 10 mesecev 470 do 510, eno leto stari 730 do 908 din. Svinje so se prodajale po 6 do 8 din za kg žive teže in po 8 do 11 din za kg mrtve teže.

Razkrinkavanje

vlomilski družbe

Maribor, 12. maja
Poročali smo že o številnih vlomih v zadnjem času, ki so vendar kolikor toliko nepojasneni, čeprav so že mnogi nevarni vlomilci za zapahi. Policija je zelo zanimala okolnost, da je pri vseh teh vlomih vlomilec odprl stanovanja s ponarejenim ključem, potem pa vrata spet zaklenil za seboj, tako da so prizadeti vlom opazili šele pozneje. S tem je seveda bila tudi preiskava znatno otežkočena. Nedavna vzloma na Meljski cesti sta pa pomagala policiji ubrati pravo sled. Neki moški je namreč opazil okrog 40letnega tučca, kako jo je jadro odkuril iz hiše.

Na podlagi podanega opisa je potem policija aretirala in zaslila 43letnega bivšega gledališkega igralca Jožeta Meixlerja, ki je bil pred vojno gledališki igravec na mariborskem nemškem odru. Nekaj časa je bil zaposlen tudi v Ehrlichovi tekstilni tovarni, potem pa odpuščen. Ima tudi tri semestre medicine, a je pozneje študij obesil na kol. Pri hišni preiskavi so našli pri njem precej zlatnine in drugih stvari, izvirajočih od raznih vlovov v stanovanja. Policija domneva na podlagi načina vloma, da je najbrž sodeloval pri vseh večjih vlovih v zadnjem času. Med drugim je vlomil najbrž tudi v Tovarniški ulici, kjer je, kakor znano, izginila ročna blagajna s 40.000 din. Pri dveh njegovih znankah so našli zlat prstan z rubinom in drago zlato zapestno verižico, kar jima je poklonil Meixler.

CIMEAN BRIVSKA KREMA NE DRAZI KOŽE — PAČ PA NEVERJETNO OMEHČA BRADO — DA JE BRITJE PRAVO VESELJE!

S P O R T

Jutri točno ob 14.30 uri

bo start za prvo točko na dirkah št. Vid—Medno

Jutri ob 14.30 bodo na cesti št. Vid—Medno velike motodirke, ki jih priredi M.K. Ilirija pod pokroviteljstvom g. bana Dr. Natlačenca.

Zaradi velikega števila prijaviženih tekmovalcev je prireditelj ponovno spreminil razpored, tako da bo zdaj posebej nagrajena tudi turna kategorija 250 cm. Dirka se začne točno ob napovedanem času. Gledalci morajo torej zavzeti svoja mesta pred pol 15., ker bo pozneje proga zaprta in zastražena.

Tudi v nogometu še ni konca

Pretresljivih dogodkov jutrišnje nedelje res ne bo več na zelenem polju, toda dva možnostva pa gre prav jutri za najvažnejšo odločitev letošnje sezone. To sta enajststorijski Bratstva in Maribora, ki imata jutri odigrati

zadnji finale za naslov prvaka LNP

Moštvo Bratstva, ki je preteklo nedeljo prvo finalno tekmo na domačih tleh izgubilo z 1:3, se je za jutrišnji nastop v Mariboru dobro pripravilo in kajpak pravi, da bo to pot zaigralo kar tako kakor je zadnjič proti Čakovčanom. Jeseničani jim želijo čim več uspehov. Mariborčani pa delajo račune po svoje. Favoriti so vsakako domači, pa bi bila res senzacija in pol, če bi naslov prvaka LNP po trenutnem stanju spravili Gorenjci. Sicer pa v nogometu ni nobeno presenečenje premajhno.

Tekma bo ob 15. na igrišču Rapida in jo bo sodil ljubljanski sodnik g. Deržaj.

Ljubljana jutri z nogometnim sporedom ne bo posebno bogata. Edino srečanje večjega formata bo že v dopoldanskih urah na igrišču Reke ob Tržaški cesti, in sicer

prijateljska tekma med Grafiko in Reko

torej »novopečenega« prvaka II. razreda in znane viske enajststorijske.

Grafika si je osvojila naslov prvaka ljubljanskega II. razreda z veliko sigurnostjo. Moštvo je bilo na čelu svoje skupine od prvega do zadnjega kola. Kako bo z njegovim vstopom v podsavezno ligo,

Jeseničani so tudi atleti

Jutri dopoldne bodo tekmovali v stafeti okoli Jesenic, popoldne pa na igrišču Bratstva

Na Jesenih ob 15. v nedeljo tradicionalni stafetni tek okoli Jesenic za prehodni kip SO Borca. Kip brani sedaj ASK Gorenjec in bi ga s ponovno zmago letos osvojil dokončno. Zato se pričakuje zanimiva in napeta borba stafete ASK Grenjca s stafeto SK Bratstva, posebno še, ker bodo v obeh stafetah nastopili številni mlajši tekači. Pričetek teka bo ob 11. dopoldne.

Popoldne ob 15. bo na igrišču SK Bratstva medklubska lahkoatletska miting, ki obsega teke na 100, 200, 1500 in 5000 m, mete diska in krogla, skoke v vis, daljino in troskok ter stafeto 4x100 m. Na mitingu bodo nastopili poleg seniorjev še številni juniorji jeseniških klubov, med katerimi se bodo gotovo vršile najlepše borbe za prva mesta. Zanimanje za to prireditvev je veliko, pa tudi obisk je vsakomur omogočen, saj je vstopnina le propagandna.

V nekaj vrstah

Irski teniški igralci

so v četrtek slavili prvo in zadnjo zmago v tekmi na beogradskih terenih. Rogers je imel za nasprotnika Radovanovića in je zmagal v dveh setih 6:4 in 6:4. Nadaljnje nastope je prekinilo slabo vreme in Irski so s tem komaj slavno zaključili svoja gostovanja v Jugoslaviji.

Prva tekma Anglije na celini bo danes popoldne v Milanu z italijansko reprezentanco. Temu nogometnemu srečanju pripisujejo značaj finalne tekme za svetovno prvenstvo, ker se bo sta v njej srečala evropski svetovni prvaki in pa Anglija, ki je dozdaj na njenih tleh še ni porazilo nobeno celinsko moštvo. Kljub temu, da igrajo Italijani na svojih tleh in pred svojim občinstvom in so vsi poznavalci edini v tem, da je modra enajststorijska trenutno v sijajni formi, se morajo vendarle Angličani smatrati kot favoriti.

V Milan je prispela večja skupina angleških časnikaev, angleški igralci so imeli trening in so vsi odlično razpoloženi. Tekmo bo gledal tudi novi angleški veleposlanik v Rimu sir Percy Lorain, ki bo nalašč zaradi te tekme jutri zjutraj prispel v Milan.

Semkaj se je pripeljal tudi nemški sod-

je danes težko reči, ker bo imelo opraviti še z raznimi podeželskimi prvaki, ki tudi niso kar tako. Ta jutrišnja tekma bo za Grafike prav dober trening za nadaljnje nastope v prvenstvu. Tekma se bo začela ob 10.15.

Še nekaj prvenstvenega sporeda

V tekмах za letošnje prvenstvo so zdaj v zaostanku samo še juniorji, ki bodo v teku jutrišnje nedelje igrali največ v Ljubljani, po eno tekmo pa tudi v Celju in v Mariboru. Spored je razdeljen takole:

V Ljubljani: na igrišču Reke ob 9. Reka — Jadran jun., na igrišču Mladike ob 10.15 Moste—Mars jun., na igrišču Korotana ob 10.15 Hermes—Korotan jun. in na igrišču Ljubljane ob 10.30 Svoboda—Ljubljana jun.

V Celju: na igrišču Celja: ob 15.30 Celje—Olimp jun. in

V Mariboru: na igrišču Rapida ob 10. Rapid—Železničar jun.

To je v glavnem jutrišnji spored na zelenem polju!

SK Reka. Jutri ob 9. igrajo juniorji prvenstveno tekmo z Jadranom, ob pol 9. naj bodo v naši garderobi. I. moštvo igra z Grafiko; ob pol 10. naj bo v naši garderobi. Postava je razvidna kakor običajno.

SK Ilirija (lahkoatletska sekcija). Pozivamo vse člane, da se udeležijo jutri propagandnega mitinga na našem igrišču. Zbirališče ob pol 10. na igrišču. S seboj prinesite vso potrebno opremo! Seja odbora bo v torek ob pol 19.

nik dr. Bauwens. Včeraj so se angleški igralci skupno z italijanskimi udeležili sprejema, ki ga je priredil predsednik milanske občine. Pred tem pa so angleški in italijanski igralci položili vence na spomenik padlim vojakom.

Potek tekme bodo prenašale vse italijanske radio postaje in številne druge postaje. Mislijo, da bo tekmo gledalo okoli 65.000 ljudi. Dozdaj je bilo prodanih vstopnic za polgredi milijon lir.

Včeraj je prispel tjakaj tudi rumunski državni podtajnik general Marinescu, predsednik rumunske nogometne zveze. Ko že pišemo o Angležih, bo morda za namalo naše čitatelje, da je generalna direkcija državnih železnic za našo tekmo z njimi, ki bo 18. t. m. v Be

Nj. Vis. knez namestnik Pavle med obiskom v Rimu

Levo: Nj. Vis. knez namestnik Pavle v kočiji s italijanskim kraljem in cesarjem Viktorjem Emanuelom — Desno: Nj. Vis. knezinja Olga poleg italijanske kraljice — Levo spodaj: Knez namestnik s soprogo in italijansko kraljevo družino na balkonu Kvirinala — Desno spodaj: Mnošica pozdravlja goste in domačine Kvirinala

Nestorjeva palača

Odkritje ameriškega učenjaka na griču pri Navarinu

Ameriškiemu arheologu prof. Williamu Biegenju z vseučilišča v Cincinnatiju je po tridesetletnih naporih uspela pomembna najdba. Na griču nad Navarinskim zalivom je odkopal zidove neke palače, ki jo datirajo s 3. tisočletjem pred našim štetjem. Ta palača je zavzemala površino s dolžino 160 m in širino nad 70 m.

Se dve leti bo treba najmanj delati, da se zidovi popolnoma odkopajo, a že sedaj je Biegen našel v palači zgodovinski zaklad velikega pomena. To je 620 lončenih

plošč s hieroglifi. Na vsaki plošči je osem vrst znakov, ki jih še niso mogli popolnoma rešiti. Izvirajo po vsej priliki iz 13. stoletja pred našim štetjem in predstavljajo s tem enega najstarejših dokumentov grške kulture.

Resni znanstveni razlogi pa govore za to, da je na teh ploščah zapisana kronika Nestorjeve vlade, kronika tistega Nestorja, ki nam je bil doslej znan samo iz Odisseje.

Pristanišče z zastrupljeno vodo

Posledice požara na potopljenem „Parisu“

Požar francoskega prekomornika »Paris« je imel za pristanišče Le Havra nepričakovane posledice. V tovornem prostoru parnika so bile tudi kemikalije, med drugimi natrijev cianid. Ta izredno strupeno

V grobu se je zadušil

Grobarji so v Sunderlandu na Angleškem pravkar spustili krsto v grob, ko so začeli povsem razločno trkanje na notranjo stran krste. Krsto so spet dvignili in jo odprli in so v svojo grozo ugotovili, da se je bil pokopani vlegel na drugo stran ter je kazal različne znake zadušitve. Bil je samo na videz mrtev, ko so ga polagali v grob in je bil dajal očitno znamenja, toda preden so krsto odprli, se je zadušil. Oblasti so uvedle preiskavo.

Angleški letalski kadeti

Angleški maršal za letalstvo sir John Salmond nadzoruje v Ilfordu člane angleškega kadetskega zbora za zračno obrambo

INSERIRAJTE V „JUTRU“

Pet zapovedi pri likanju

1. K likanju spada dobro, težko železo, ki je treba skrbno ravhati z njim, da ostane njegova likalna ploščina čista in gladka.
2. Pri likanju obleke se je držati naslednjega vrstnega reda: Najprvo zlikaj ovratnik, potem rokave in nazadnje ostali deli obleke.
3. Gube je treba likati najprvo z leve strani, potem z desne.
4. Temne volnene stvari je treba zlikati samo na levo stran, da se izogne svetlikajom s mestom. Na blago je položiti ovlaženo belo cunj iz platna, likalnik mora previdno čez.
5. Čipke je treba zlikati z obeh strani, posebno pazljivo velja posvetiti koncem in vogalom.

Eksplodizija v japonski tvornici za celulozo

Neko tovarno celuloze v Tokiju je poskodovala težka eksplozija. Osemdeset delavcev je pri tem izgubilo življenje, dve sto jih je bilo bolj ali manj ranjenih. Nesreča je obnem upepellila devet velikih tovarniških poslopij in štirideset hiš.

K reševalnemu delu so pritegnili vse tokijske gasilce, kakor tudi polk pionirjev. Kakor pravijo zadnje vesti, je uspelo požar vsaj v toliko ukrotiti, da nadaljnje hiše niso več v nevarnosti.

„Japonski Lawrence“ odstopil

General Doihara se umika s pozorišča?

General Kenji Doihara, ki si je s svojim delom pred kulisami in tudi za kulisami kitajskega bojišča pridobil ime »druga Lawrencea«, ne uživa več neomejenega zaupanja svojih predstojnikov, nadomestili so ga zato z novim možem.

Doiharovo ime se je pojavilo prvič v mandžurskem pohodu l. 1932. V Mandžuriji so ga imenovali »hudournik«, ker je bil njegov nastop večinoma znak za kakšno novo japonsko akcijo. Z Itagakiem in Iiharo je sestavljal znamenito trozvezdje, ki je izvedlo japonsko akcijo proti Mandžuriji in ki je končno osnovalo cesarstvo Mandžukuo. Tudi na Severnem Kitajskem je imel Doihara splošno uspehe. Šele pri poskusu, da bi pekinškega vojaškega guvernerja, generala Vupefuga spravil na japonsko stran oziroma potem, ko se je ta poskus ponesrečil, je prišlo med Doiharo in njegovimi predstojniki do različnega mišljenja. Že tedaj so govorili v krogih, ki častihlepne mu možu niso bili naklonjeni, da s Kitajci ne zna postopati. To in pa njegov isto tako neuspehni poskus, da bi izigral bivšega ministrskega predsednika osrednje kitajske vlade Vančingveja proti Čankajšku, je bilo po vsem videzu vzrok, da se je japonsko vrhovno poveljstvo odločilo nadomestiti ga z drugim možem, in sicer z generalom Seitijem Kito, ki je bil doslej poveljnik tako zvanega japonskega »veznega oddelka na severnem Kitajskem. Koleg Kite so v ostalem še trije čast-

niki, ki so jim poverili podobne naloge pri »obnovi« Kitajske. In sicer v Notranji Mongoliji, v Notranji Kitajski in v Amoiu. Vsi štirje zvezni častniki so podrejeni centrali v Tokiju.

Posredovalec v Moskvi

Angleški poslanik pri moskovski vladi sir William Seeds, ki posreduje v sedanjih pogajanjih med Anglijo in Rusijo

V dobi belušev

Kako spoznaš, če so sveži in kako jih moraš kuhati

Beluš morajo biti, kakor vsa zelenjava, za pripravo sveži, to se pravi, pred nekoliko urami so še rasi. Da-li ni beluš že prelezan ali celo namočen, spoznaš na ta način, da preizkusiš malo njegovo trdnost z nohtom. Če se da lupina vtisniti brez posebnega odpora, pomeni, da je že precej časa, od kar je prišel z vrta.

Večina gospodinj misli, da so najboljši beluš tisti, ki so beli in debeli. To pa ne drži popolnoma, kajti beluš z rahlo vijoličasto glavico so po okusu najboljši. Lupljenja belušev se je treba učiti. Beluš položiš lahko na roko in ga olupiš od spodaj navzgor, dokler prideš baš do be-

lega mesa, tako da so se odstranila vsa notranja vlakna vsaj na spodnjem koncu stebel. Po olupitvi razrežeš beluš v enakomerne kose po priločno 20 cm in jih zvežeš z belo pavolnato nitjo, pa ne pretrdo, skupaj, na kar jih daš kuhati.

Kuhati jih je najbolje v slanci, in sicer daš po 5 g soli na vsak liter vode. Kuhanje traja 20 do 30 minut, kar se ravna po debelini stebel. Beluš je skuhan tedaj, kadar se da spodnji konec med prsti zmečkati. Glava je lahko še vedno malo trdnjša, to ne škodi. Belušovo vodo porabimo za pripravo omak oziroma ostanek porabimo naslednji dan za juho.

Mont Pelé se dramí

Zloglasni vulkan Mont Pelé na francoskem otoku Martiniqueu je začel nenadno spet razsajati. Od njegovega strašnega izbruha l. 1902. je bilo le nekoliko manjših erupcij. Prebivalstva na otoku se je lotilo veliko razburjenje, ker se iz Mont Peléja čedalje huje kadil.

Martinique, drugi največji antilski otok, ima na severu številne ognjeniške stožce, ki delujejo že od terciarne dobe sem. Največji med njimi je 1350 m visok Mont Pelé. Ko so Evropeci naselili otok, je samo dvakrat malo bljuval, in sicer 1792. ter 1851. Ker pol stoletja potem ni deloval, so ga smatrali že za ugaslega. Toda v aprilu 1902. je začel presenetljivo delovati, čemur pa na otoku in v njegovem glavnem mestu St. Pierre niso pripisovali nobenega pomena. Dne 2. maja je sledila potem po eksploziji Krakatava v zgodovinskem času najhujša vulkanska eksplozija. Mogočen žareč oblak se je pogreznil pri tem na mesto St. Pierre in od njegovih 26.000 prebivalcev ni ušel živ niti eden.

Poroka in sodna obravnava

Mister Edward John Dunsford iz angleškega mesta Marshfielda je bil v veliki zadregi. Baš na isti dan in uro, ko se je hotel poročiti, ga je pozvalo prometno sodišče, da ga obsoji zavoljo prekršitev policijskih predpisov. Poziv na razpravo ga je doletel tako pozno, da ni mogel več preložiti poroke. V tej zadregi si ni vedel drugače pomagati, nego da je poslal svojega očeta kot namestnika na obtožno klopo, med tem ko se je sam zvezel za življenje. Ko je oče prišel k poročni pojedini, je maldemu možu lahko sporočil veselo vest. Ko je sodnika prosil, naj se zadovolji z »obtoženčevim namestnikom« in je povedal, kako je s stvarjo, je sodnik z nasmehom ustavil sodni postopek.

Zopet bikoborbe v Španiji

Za letošnje velikonočne praznike so imeli v Španiji zopet bikoborbe. Velike prireditve te vrste so bile v Burgosu, Zamori in Barceloni. Bikoborbe se je udeležilo v velikem številu prebivalstvo ter zastopniki oblasti.

Tetovirani prsti

V Franciji je postalo moderno, da mladi zakonci ne nosijo več zlatih poročnih prstanov, ampak si dajo na prst tetoviran prstan z imenom zakonskega druga. Kako dolgo bodo trajali ti zakoni, bo pokazalo šele iskustvo.

Greenwich se seli s svojega meridiana

Zgodovinska zvezdarna v Greenwichu se bori s selitvenimi skrbmi. 260 let so astronomi te zvezdarne zvesto izvrševali svoje dolžnosti. Od kar spoštujejo vsa kulturna ljudstva meridian, ki teče skozi Greenwich, kot početni meridian, je zvezdarna urejala časovno delitev sveta.

Toda civilizacija je na koncu zagrenila zvezdarni življenje v Greenwichu. V kraju, ki je bil nekoč samoten deželjski kraj in je postal sčasoma samo londonsko predmestje, so začele rasti tovarne kakor gobe po dežju. Njih dimniki onesnažujejo zrak podnevi in ponoči ter otežujejo zvezdoslovcem opazovanje neba. Zato ni čudno, da so sklenili z vsemi svojimi orodji, tabelami in knjigami odpotovati. Kje bo stara greenwichska zvezdarna dobila svoje novo bivališče, še ni znano, vsekakor pa neke, kjer je zrak čistejši in hrup manjši nego v bližnji metropole.

A NEKDOTA

Slikar Whistler je po naročilu izdelal podobo zelo bogatega meščana in je zahteval zanjo precejšnjo vsoto. Ker je bila cena naročniku previsoka, je prišlo do tožbe.

Naročnik sliki umetniško ni imel kaj oporekati, navajal je le to, da je sedel umetniku komaj pol ure in da je ta porabil za izdelavo zelo malo časa. Sodnik, ki naj bi uredil to precej težko zadevo, je umetnika končno vprašal:

»Gospod Whistler, povejte, koliko časa ste prav za prav porabili za izdelavo slike?«

Whistler je za trenutek pomislil, potem je dejal nevoljno:

»Četr ure... in trideset let!«

Sodišče je razumelo smisel tega odgovora in je dalo slikarju prav.

VSAM DAN ENA

Prometni stražnik: »Gospa, le nadaljujte vožnjo brez strahu, pred vami se stoji plot, to so samo vrata vaše domače garaže!« (»Judge«)

Kulturni pregled

Osemdesetletnica narodopisca Ivana Šašljaja

Slovenska etnografija šteje med svoje najstarejše delavce župnika v p. duhovnega svetnika, Ivana Šašljaja. Rodil se je 13. maja 1859 v Mokronogu, maturiral v Novem mestu in po končanem bogoslovju nastopil svoje prvo mesto v št. Petru pri Novem mestu. Že po dveh letih je bil dodeljen kot pomočnik bolnemu župniku L. Gorenjcu-Podgoričanu v Adlešiče. L. Gorenjec je bil prvi prevajalec iz poljske literature v slovenski jezik. Pui njem je mladi kaplan dobil mnoge vzpodbude za

dne duše, izraz narodne posebnosti in del naše zgodovine, zato ne smemo vsega zametavati, marveč kar se da ohraniti znanjem, da bodo mogli iz ostankov narodnih zakladov nenehno črpati nove navdihe in spoznavati našo narodno dušo.

Tako moramo gledati na Šašljajevo delo in s tega stališča je treba precejati njegovo važnost. Dadašnji jubilar je otel pred pozabo mnogo starega, zapisoval pesmi in napeve, sege in običaje, nabiral narodne noše in jih poklanjal javnim zbirkam. Pri tem delu se je zavedal, da še ni čas za podrobno proučevanje snovi, marveč da je najprej treba zbrati ves material in ga obelodaniti. Tudi to je pozitivna stran njegovega dela, kajti res je treba material najprej nabrati in opisati, potem šele ga je mogoče znanstveno obdelati in ustvariti teoreme. Ivan Šašljaj je neutrudno nabiral narodno blago, ne oziraje se na stroke in tako dal svetel vzgled drugim inteligentom na kmetih, kako naj usmerijo svoje delo, da bo narodu v trajno korist. Bela Krajina je ohranjena v vsem svojem dejanju in nehanju, v segah in izražanju največ po šašljaji zaslugi.

Poleg narodopisja se je ta mnogostranski kulturni delavec bavil še z drugimi panogami znanosti, ki so ga zanimale in bile koristne napredku naroda. Zanimanje za numizmatiko mu je ojačila srečna velika najdba rimskih novcev, meteorologiji ga je približalo njegovo vneto pisanje župnijske kronike in prav tako je v opazovanju življenja na kmetih prišel do ornitologije.

Glavno težišče šašljajevega dela pa moramo iskati prav v narodopisju. V raznih listih in časopisih je kar sproti objavil pravljice, pregovore, vraže, narodne pesmi in slovsko gradivo, kar ga je nabral med ljudstvom. Prizadevno je zbiral tudi posamezne dele narodnih noš, uporabne in umetnostne predmete. Z nabiranjem in zanimanjem je znal vzbuditi tudi v ljudstvu zavest, da ima v svojem narodem blagu bogastvo. Tako mu je bilo tudi lahko organizirati nastope Belokranjcev na raznih prireditvah, kjer so dostojno reprezentirali naše navade, sege in noše.

Ob osemdesetletnici življenja lahko častiljivi jubilar gleda mirno na izvršeno delo, čeprav mladostni duh ni še klonil. Tudi v teh visoki letih še zmerom piše in objavlja. Četovo pa bo lahko zadovoljen z uspehom svojega poslanstva, če bo opazil, da njegov vzgled mika tudi druge in da inteligenti na kmetih sledijo njegovim stopinjam in rešujejo zadnje ostanke narodnega blaga. Zaslužnemu jubilaru, neumornemu delavcu in velikemu prijatelju Bele Krajine pa kličemo: Ad multos annos!

Ivan Šašljaj, risba M. Gasparija

svoje delo. Šašljaj je postal po njegovi smrti upravitelj župnije in nato župnik ter je ostal na tem mestu polnih 36 let, dokler ni stopil v pokoj in se preselil v št. Lovrenc ob Temenici.

Mladi župnik se je prav zgodaj zavedel, da narodna umetnost izumira in da je že skrajni čas, da rešimo, zabeležimo in ohranimo potomcem ono, kar še obstoji. Spoznal je tudi, da mora prav inteligentna na kmetih prevzeti to nalogo. Začel je smotno opazovati ljudske sege in običaje, prisluškovati najnežnejšim utripom narodne pesmi in si zapisovati posebnosti v izražanju. Videl je, da kmet čedalje bolj odlaga svojo domačo nošo, da ne izdeluje več domačega blaga, še umetnostne izdelke je začel nadomeščati z manjvrednim tiskom. Vsega ni moči preprečiti, kajti napredujoča civilizacija uničuje ostanke tradicije in praktična mišelnost prevladuje nad umetnim vztrajanjem v dobrem starem okolju. Toda v tem, kar narod odlaga in zanemarja, je kos naro-

Milan Marjanović — šestdesetletnik

Dne 12. t. m. se je dovršilo 60 let, kar se je rodil v Kastvu (Istra) ugledni jugoslovski književnik Milan Marjanović. Že kot dijak se je živahno udeleževal v jugoslov. gibanju. L. 1897—98 je izdajal skupno z M. Nehajevim »Novo Nado«, v kateri so se oglašali tudi Slovenci. Ob počitnicah tega leta je prirejal dijaške sestanke v Mariboru, Ljubljani, Celju, Kranju, Gorici in Kopru ter propagiral ideje, ki so utirale pot k popolnemu jugoslov. zedinjenju. V Pragi je poslušal predavanja T. G. Masaryka, ki so napravila nanj velik vtis in je posledil širil med Hrvati nekaj masarykovsko pojmovani realizem. L. 1903 se je postavil na čelo omladinskega gibanja proti Khuenovemu režimu; ko so ga preganjali, je našel zatočišče v Ljubljani in nato na Dunaju. Nekaj časa je deloval v uredništvu Supulovega »Novoga lista« na Reki. L. 1905 je bil v redakciji zagrebskega »Obzora«, nato pa pri »Pokretu«. Izdajal je revijo »Zvon«, urejal »Slobodo« in »Pučko svijest« v Splitu. L. 1910 pa v Zagrebu književni časopis »Jug«. Kot urednik omladinskega »Vala« je bil osumljen udeležbe pri Jukičevem atentatu na Cuvaja in izgnan iz Zagreba, zato se je l. 1912 pojavil v Beogradu kot dopisnik Presbira. Ko mu je bila zopet dovoljena vrnitev, je nadaljeval novinarsko in publicistično delo v Zagrebu. Med vojno je emigriral, deloval v Parizu, Londonu, Zenevi in v Ameriki. Vrnil se je l. 1919 in začel z akcijo Jugoslov. narodne obnove. Izdajal je pod enakim imenom izvrstno urejivani list, ki se je imenoval »Jugoslov. Njivo«. Pozneje je postal senator.

Milan Marjanović je eden najznačilnejših in najplodovitejših srbskohrvatskih publicistov. Izdajal je celo vrsto listov in revij in jih polnil s svojimi članki, mnogo njegovih spisov pa je izšlo v samostojnih knjigah (»Hrvatski pokret«, »Fragmenti iz Senoe, roman«, »Karijera«, »Književne študije i prikazje«, »Pripovijestje«, »Savremena Hrvatska«, »Narod koji nestaje«, itd.). Dr. Drag. Prohaska sodi o Marjanoviću: »Hrvatska publicistika ni nikdar imela in ne bo imela tako kmalu predstavitelja tako vsestranskega znanja, tako impulzivnega inicijatorja, tako sintetičnega duha, kakor je Milan Marjanović. Velik odstotek sodobne hrvatske kulture, zlasti njene evropeizacije, je njegova zasluga.« Milan Marjanović je zares tesno spojen z vsem naprednim političnim in kulturnim življenjem med Hrvati v zadnjih 40 letih. Kot goreč pristaša hrvaško-srbskega sporazuma in edinstva je bil vedno in stih s Srbi, sodeloval je v srbskih listih in revijah enako kot v hrvaških in je čutil svoje domovino povsod na slovanskem jugu, širokosrčen, da vidi v vseh naših kontrastih enoto in da harmonizira v svoji močni osebnosti vse protislovne interese in smoti. Jugoslovenstvo, napredništvo, svobodoljublje — to so tri gesla, za katera se Milan Marjanović bori že več ko 40 let z besedo in dejanji. Njegov vpliv na hrvatsko publicistiko in žurnalistiko je neizmerljiv, odlično mesto zavzema tudi v literarni kritiki (glej Barac. Hrvatska književna kritika), njegovo originalno pesniško noto pa je nedavno pokazala izpovedna lirčna knjiga »Mi budale«, ki je polna življenjskih izkušenj in zdrave ironije. (K tej knjigi se bomo v kratkem še vr-

nili.) Milan Marjanović sodi nedvomno med najznačilnejše osebnosti celotne jugoslovanske kulture.

Zapiski

Knjižne razstave v Beogradu in v Sofiji. Sofijski dnevnik »Dnes« poroča, da bo 11. junija t. l. otvorjena v Beogradu (paviljon Cvijete Zuzorić) razstava bolgarske knjige. Istega dne bodo v Sofiji otvorili razstavo srbske, hrvatske in slovenske knjige.

Pesnik Gradnik v italijanskem. Videmska revija »La Panarie« priobčuje v številki za januar in februar (letnik XV. št. 85) dva preveda Gradnikovih pesmi in sicer sonet »Il contadino tace« ter pesem »Resurrezione«, oboje, kakor pristavlja prevajalka Marija Samerjaya, iz zbirke »Večni studenci«. Tudi ta dva preveda se odlikujeta z izredno sočnim jezikom in natančno vernostjo do slovenskega izvirnika. Pod črto je uredništvo pristavilo to-le pojasnjevalno opombo: »Alojzija Gradnika smatrajo poleg Otona Župančiča za največjega živečega slovenskega pesnika. Rodil se je v Medani v Brdih, mati mu je bila Furkanka, oče Slovenec. Opeva rojstni kraj in kršno lepoto Krasa. O tem pesniku »italijanskoslovenske duše« piše Umberto Urbani v svoji knjigi »Scrittori jugoslavi«, ki jo je izdal Schoenfeld v Zadru 1938.«

Iščemo več ključavničarjev za izdelavo tehnič.

Služba stalna. — Plača dobra. — Ponudbe poslati na VISUNG A. D., BEOGRAD, Karadjordjeva 81.

Živčno razrvanim

Sodobni človek živi v prilikah skrajne živčne napetosti: depresija, nespečnost, predčrna ostarelost — Glej, to je danes, na čimer mnogi trpe. Medtem je znanstveno dognano, da uravnotežen ekstrakt »Ka-Le-Fluide« živčni sistem in krepi organizem tako, da postane človek zopet močan in za delo sposoben. — Brezplačno detajlno literaturo, zahtevajte: Beograd, Masarykova 9, Miloš Marković. — »Ka-Le-Fluide« se dobiva v lekarnah. — S. br. 10537-33.

VISOKOVREDNI BELI CEMENT

LILJAN

PROIZVOD TOVARNE »DALMATIA« D. D. KASTEL SUČURAC PRI SPLITU ZA FASADE, STOPNICE, TERACO, UMETNI KAMEN, CEMENTNE IZDELKE ITD.

ZASTOPSTVO IN ZALOGA:

M. GREGOVIĆ & CO

LJUBLJANA, CELOVŠKA CESTA št. 37. — Tel. 39-48

...dokler ga ni primerjala z Radion belo obleko!

Ure in ure se je mučila z mencanjem in drgnenjem perila, pa vendar, zraven te bleščeče beline se zdi njeno perilo naravnost sivkasto. Kakšno razočaranje! Da, to doživi lahko vsaka gospodinja, če primerja svoje »navadno« prano perilo z Radion belim perilom. Kajti Radion odstrani iz perila vsako, pa tudi najmanjšo sled nesnage. Pri kuhanju v učinkoviti in vendar blagi raztopini Radiona se namreč tvori kisik, ki skupaj s peno mila struji skozi perilo in temeljito odpravi vso nesnago. Bleščeča belina popolne čistote -- to je Radion belina.

Schichtov
RADION
Ni čistejše beline od Radion beline

Proslava Smetanovega spomina. Na predvečer 55. obletnice smrti genialnega češkega skladatelja Bedřicha Smetane (11. t. m.) je bila ob njegovem grobu na Vyšehradskem pokopališču v Pragi spominna slavnost. Po govoru prof. Jiráka je pevski zbor »Smetana« zapel več Smetanovih zborovskih skladb in narodno himno »Kde domov mije, ansambl D 39 pa je prednašal pesnitev Antonina Sove »Smetanovo kvarteto Z mého života«.

Pred stoletnico Paganini'ja. Prihodnje leto bo stoletnica smrti slovečega italijanskega goslača in skladatelja Paganini'ja (glej članek B. Borka »Gosli, 23 žensk in satane v zadnji številki življenja in sveta). Italija se že sedaj pripravlja za velikopotezno proslavo tega jubileja. Usta-

novili so pripravljajni odbor, čigar častni predsednik je Mussolini. V Paganini'jevem rojstnem mestu Genovi bo prirejeno mednarodno tekmovanje goslačev, kakor tudi vrsta slavnostnih koncertov, ki bodo imeli na sporedu same Paganini'jeve skladbe. Za prvega zmagovalca v omenjeni tekmi je razpisana nagrada 100.000 lir.

V Genovi bo otvorjen Dom Paganini'ja in profesor milanskega konservatorija Mompello izda popolno bibliografijo skladb največjega mojstra gosli.

INSERIRAJTE V »JUTRU«!

ZAHVALA

Vsem, ki ste spremlili našo ljubljeno mamo, staro mamo, sestro in teto, gospo

MARJO BIZJAK

na njeni zadnji poti, jo obsuli s prekrasnim cvetjem in s nami sočustvovali, iskrena zahvala.

Posebno se zahvaljujemo g. dr. Volavšku za požrtvovalno zdravniško pomoč v njeni bolezni, ter ravnateljstvu in gojenkam meščanske šole Lichtenturnovega zavoda in ženski Marijini družbi Sv. Petra za častno spremstvo.

LJUBLJANA, dne 12. maja 1939.

Zalujoči ostali

Krapinske toplice

Starodavno znamenito radloaktivno kopališče in zdravilišče uspešno zdravi revmo, išias, giht, ženske bolezni itd. Zdravljenje z blatom, kopeli v hiši, novo zgrajeni veliki bazen na odprtem, dobra hrana, nizke cene, znatni popusti za pred in po sezoni, pavšalne kure, lastni avtobus na postaji Zabok-Krapinske toplice, po železnici brezplačen povratek itd. — Zahtevajte prospekte!

ORGANIZATORJA

za izvedbo reorganizacije že obstoječih tovarne množinskih predmetov, praktičnega in izkušnega, z dokazanimi uspehi na tem polju

SPREJMEM.

Samo praktične in izkušene osebe naj se javijo pod »Racionalizacija obrata« na ogl. odd. »Jutra«.

Greta Pogačarjeva

soproga trgovca

Na zadnji poti jo sprejmo dne 13. t. m. ob 17. uri iz mrtvaške veže na Mirogoj.

ZAGREB, dne 10. maja 1939.

Janko, soproga
Peter, stud. chem., sin
Sorodstvo

L. WINDER:

Gospod iz Konopišta

Roman o Francu Ferdinandu

(Avtoriziran prevod)

»Leto dni je dolgo«, je mislil Franc Ferdinand. »Midva z Zofijo bova neomajno čakala, da to leto dni mine. A cesar je zelo star. Kdo ve, ali bo k letu osorej še med živimi.«

Zofija je bila po škandalu v hiši nadvojvode Friderika zbežala v Draždane k sestri, ki je bila omožena s saskim podpolkovnikom pl. Wuthenau-Hohenthurmom. Franc Ferdinand se je odpeljal v Draždane, da bi ljubljene prijateljice sporočil uspeh svoje zadnje audience. »Potrpežljivo in srečno preseliva čakanje, ki nama je naloženo«, ji je hotel reči; »zanesi se na mojo odločnost, na mojo stanoovitost, na mojo ljubezen in zvestobo. Čez leto dni boš moja žena.«

Zofija ga je sprejela z objokanimi očmi. Še nikoli je ni bil videl tako malodušne in potrpežljive kakor pri tem sprejemu. Z drhtečo roko mu je podala pismo z Dunaja, ki ga je bila davi dobila.

Bilo je pismo kneza Alfreda Montenuova, drugega višjega dvornika Franca Jožefa. Zofija je bila po svoji rajni materi, rojeni grofici Kinski, v sorodstvu z rodbino Montenuovo. Kneževsko pismo se je sklicevalo na to sorodstvo. Sorodstvena vez — tako se je pričelo diplomatsko pisanje — daje knezu pogum, da se kot zasebnik obrača do nje s prošnjo, ki upa, da mu je ne bo zamerila, saj mu jo narekuje zgolj odkritosrčna skrb za njen blagor. Po tem uvodu je knez ubiral drugačne strune

in govoril kot višji dvornik, zaupnik in pokorni sluga težko preizkušene starega cesarja, ki ga je tako rekoč blagovolil postaviti za posredovalca, da spravi zadevo, ki je zadnje dni njegovo veličanstvo globoko vznemirila in razžalostila, s sveta. Nadvojvoda Franc Ferdinand, ki je poklican, da po božji volji prej ali slej zasede prestol, je cesarju razodel svoj namen, da se poroči z grofico, ter ga poprosil dovoljenja za sklenitev te zakonske zveze. Najvišji gospodar zelo spoštuje in čista rodbino državnih grofov Chotkov, kar je njegovo veličanstvo svoje dni pač dovolj pokazalo s tem, da je imenovalo groficinega blagopokojnega očeta za cesarskega namestnika na Češkem, oziroma za poslanika njegovega veličanstva na raznih evropskih vladarskih dvorih. Posvečeni običaj, zakon in posebno tudi dostojanstvo habsburške vladarske hiše pa se upirajo temu, da bi nadvojvoda Franc Ferdinand vztrajal v svoji volji, kajti samo potomka neodvisno vladajoče hiše more kot prestolonaslednikova enakorodna in zakonita soproga zagotoviti nasledstvo, ki bo imelo pravico do prestola. Pooblaščenec njegovega veličanstva, ki sicer nerad opozarja na ta neprekršljivi zakon, se zaradi tega obrača do pravicoljubja in tenkočutja grofice Chotkove, ki se ji bo gotovo laže kakor vsakomur drugemu posrečilo, prepričati prestolonaslednika o neizvedljivosti njegovega ženitvenega načrta. V tem pričakovanju se klanja grofici ter jo prijateljsko in sorodniško pozdravlja.

»Gonja se začenja«, je rekel Franc Ferdinand. »Nemara bo Montenuovo tudi meni še pisal kot sorodnik. A ta bo dolgo čakal odgovora.«

Pojasnil je Zofiji, da je Montenuovo, ki izhaja po očetovi strani iz grofovskega rodu Neippergov, vnuk Habsburžanke, cesarice Marije Luize, druge žene Napoleona I., ki se je omožila z grofom Neippergom, svojim ljubimcem še v Napoleonovih dneh.

»Res neverjetno«, je rekel Franc Ferdinand in se zlovoljno zasmejal: »prav ta Montenuovo, ki je prišel njegov oče kot mulec, kot nezakonsko dete na svet, se ti drzne razlagati, da nisi vredna postati moja žena.«

Poprosil je zbegano Zofijo, naj piše knezu Montenuovu, da si nadvojvoda Franc Ferdinand pridržuje odgovor na prijazno pismo, ki ji ga je poslal.

Ko je Francu Ferdinandu uspelo, da je pomiril Zofijo, se je odpeljal v Blühnbach. Na svojem gradu, ki je krasno ležal v Blühnbaski dolini med odrastki Hochkóniga in Hagenskega pogorja, je hotel pozabiti nevšečnosti zadnjih tednov in se docela posvetiti lovskemu veselju. Prej je pa pisal dve pismi na Dunaj. Pisal je knezu Montenuovu, da višji dvornik njegovega veličanstva nima naloge, igrati posredovalca med prestolonaslednikom in grofico Chotkovo; takšno posredovanje da je povsem nezajeleno, kar naj vzame knez enkrat za vselej na znanje. Hkratu je pisal Franc Ferdinandu cesarju, da ga najvljudneje prosi, naj nobeni tretji osebi ne dovoli, da bi se vtilkala v zadevo, o kateri je tako in tako dogovorjeno, da bo leto dni počivala.

Odgovor, ki ga je dobil Franc Ferdinand čez nekaj dni, ga je pripravil v besnost. Cesar mu je dal sporočiti, da se nadvojvoda prestolonaslednik po najvišji želji naproša, naj v bodoče uporablja za svoje pismeno občejanje s cesarjem posredništvo višjega dvornika kneza Alfreda pl. Montenuova.

To je bila Montenuovova vojna napoved, prvo maščevanje užaljenega dvornika, ki je imel že mnogo let posebno pravico in dolžnost, odvrčati od posvečene cesarjeve osebe vsakršno neprijetnost. Franc Ferdinand je raztrgal pismo na drobne koščke.

Jeza besnega nadvojvode se je izlila na čuden način. Njegova mržnja do ljudi, ki so jo bili zadnji

čas Zofija in privrženci, ki so ga častili kot bodočega rešitelja domovine, nekoliko zajezili, je znova udarila na površje. Srditež se strogo zapovedal, naj odganjajo od njega vsakršno človeško golazen. Pot za turiste, ki je vodila mimo gradu Blühnbacha, je bila zmerom vsa živa od turistov; vsak turist, ki se je hotel vzpeti na kakšno goro v sosesčini, je moral mimo gradu. Večina turistov je prihajala od Kraljevega jezera čez Mauerscharte. Franc Ferdinand je zdaj ukazal zapreti to pot. Orožniki in lovci so hodili okrog in zavračali turiste, ki so hoteli nadaljevati pot po Blühnbaski dolini. Kdor se je branil zapustiti dolino in opustiti izlet, so ga prijeli in odvedli v najbližjo orožniško vojašnico, »da se izkaže«.

Hkratu z izganjanjem turistov se je začelo neusmiljeno preganjanje siromakov, ki so v nadvojvodovih gozdovih pobrali kak kosček lesa, da bi ga odnesli domov. Franc Ferdinand je ukazal, naj neutegoma primejo vsakega otroka in vsako staro ženko, ki bi si prisvojil odlomljeno trhlje vejico. Hkratu je razposlal upravam vseh svojih posestev okrožnico z ukazom, naj se povsod tudi najneznatnejše tave brez izjeme kar najstrožje kaznujejo.

Siromaki so preklinjali brezsrčnike. Niso se upali preklinjati na glas, preklinjali so ga v svojih revnih kočah, kjer jih ni moglo slišati tuje uho. Bali so se hude gorske zime, ki je bila neizrekljivo okrutna, ako ni bilo drv za kurjavo. A bolj od zime so se bali nadvojvode, ki je bil okrutnejši. Vedeli so, da ima mnogo gozdov, gradov in bogastev, in misel, da jim ne privošči niti najmanjšega odpadka iz svojih šum, jih je navdajala z ogorčenjem. Ugibali so, kakšno bo življenje potem, kadar bo ta hudobni človek cesar in bo vsa dežela, vsa država njegova last? In molili so, da bi stari cesar še dolgo živel in da bi dobri Bog kaznoval hudobneža ter mu ne bi nikoli dal priti na oblast.

Glavna kolektura državne razredne loterije Vrelec sreče

AL. PLANINŠEK, Ljubljana - Beethovnova 14

obvešča, da so bili dne 11. maja glasom uradne liste izrebrani sledeči dobitki:

Po din 305.000.— št. 7396
Po din 100.000.— št. 58599
Po din 80.000.— št. 30847
Po din 50.000.— št. 17867
Po din 30.000.— št. 17988
Po din 25.000.— št. 91830

PO DIN 10.000.—
16155 32541 33819 45039 82803
PO DIN 5.000.—
10538 11059 13969 16615 24725 27354 35490 66970 87771

PO DIN 3.000.—
933 3185 24103 24178 27148 32039 34701 35269 37452 38357 42722 52587 58902 60186 60863 80787 87151 87770 89290 95634

PO DIN 1.000.—
1541 13333 14753 17869 20336 22451 24398 25147 25964 38080 39021 45207 45555 48857 49377 51744 56517 56622 65678 71751 76353 80265 81706 84036 86555 89012 90444 92596 94734 97074.

Izrebranih je bilo tudi 1300 dobitkov po 600.— din.

Vsi oni, ki so zadeli v moji kolekturi, lahko dobitke takoj dvignejo.

Stroje za obdelavo lesa!

t. j. za mizarstvo, kolarstvo itd. ter zagine naprave — dobavi slej ko prej v najboljši izvedbi trrdka

PETER ANGELO, d. z. o. z.
LJUBLJANA — MIKLOŠEVA 30
(Vhod Pražakova 8-I)

vedno največji uspeh!
Oglasi v »Jutru« imajo

G. T. Rotman:
S Pegazom — okrog sveta

Toda potovanje je poteklo precej drugače, kot so pričakovali. Nad Severnim morjem je bil vihar, in naj je gospod Vrtačnik še tako obračal svoje krmilo — veter je gnal »Pegaza« proti jugu.

Mali oglasi

Kampa, kam?

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

V gostilni Putrich
Danes in jutri ples. Izbor vina, mizla in gorke jedila. Vljudo vabljeni.
11998-18

Službo dobi

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Mlado dekle
čedno in pošteno, zmerno nekaj nemščine, sprejemem takoj. Pisane ponudbe na pokarno Rakusa, Maribor, Koroska c. 24.
11922-1

Kuharico
popolnoma samostojno, sprejemem takoj v trgovsko hišo na deželi. Pomoč. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Spretna in snažna«.
12003-1

Krojaškega pomočnika
takoji sprejme Cankar Marjan, Gosposka ul. 3-I.
11987-1

Kuharico
dobro in izurjeno, ki bi bila voljna nastopiti službo 1. junija, potrebuje Zand, stanica Rogaska Slatina. Plača po dogovoru.
11938-1

Plačilno natararico
mlajšo, sposobno, prijetno zunanosti, iščem za prvo vrstni hotel v Goskem Kotaru. Kavcija od 3 do 5 tisoč din. Nastopi lahko takoj. Ponudbe s sliko na naslov: Oskar Kraus, Delnice.
11977-1

Frizerko mlado
ki dobro dela železno odulacijo in manikira, potrebuje za takoj. Mesto stalno. Javiti takoj — Salon Julka, Split, Peristil 7.
11976-1

Službe išče

vsaka beseda 2 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Trg pomočnik aranžer
samostojen v aranžiranju izlozib ter samostojen prodajalec v detail in en gros oddelu gre tudi za skladiščnika ali pisarniško moč — govori in piše poleg slovenskega tudi nemški in srbohrvatski. Službo lahko nastopi takoj. Ceni, ponudbe prositi na ogl. odd. Jutra pod šifro »Soliden in marljiv«.
12001-2

Šivilja pomočnica
mlada, agilna, želi v mestu službo spremljati takoj ali pozneje. Anica Virod, Guštanj.
11948-2

Vajenci (ke)

Vajenca začelnika
sprejme Norb. Zanier & sin trgovina z mešanin blagom v Sv. Petru v Sav. dol.
11846-44

Zasluzek

Vsaki osebi, družini
audi stalni zaslužek doma »Marae, izdelovalnica nogavic in plen. Maribor 123-1

Radio

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Radio aparate
od din 750 pa do najboljših dobiti pri »Technike BANJAL, Ljubljana, Miklošičeva cesta 20.
11996-9

Pridelki

Lep krompir
proda Mikl V., Sv. Marjeta pri Moškancih.
11896-33

Prodaj

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Otroške vozičke
najceneje dobiti pri »Technike BANJAL, Ljubljana, Miklošičeva 20.
11961-6

Les

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Suh, žagan les
brest, hruska, hrast in buk ter 4 dobro ohranjene čolne takoj ugodno prodam. Vprašati telefon 34-85.
11949-15

Les

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Suh, žagan les
brest, hruska, hrast in buk ter 4 dobro ohranjene čolne takoj ugodno prodam. Vprašati telefon 34-85.
11949-15

Les

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Suh, žagan les
brest, hruska, hrast in buk ter 4 dobro ohranjene čolne takoj ugodno prodam. Vprašati telefon 34-85.
11949-15

Les

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Suh, žagan les
brest, hruska, hrast in buk ter 4 dobro ohranjene čolne takoj ugodno prodam. Vprašati telefon 34-85.
11949-15

Les

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Suh, žagan les
brest, hruska, hrast in buk ter 4 dobro ohranjene čolne takoj ugodno prodam. Vprašati telefon 34-85.
11949-15

Les

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Suh, žagan les
brest, hruska, hrast in buk ter 4 dobro ohranjene čolne takoj ugodno prodam. Vprašati telefon 34-85.
11949-15

Les

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Suh, žagan les
brest, hruska, hrast in buk ter 4 dobro ohranjene čolne takoj ugodno prodam. Vprašati telefon 34-85.
11949-15

Les

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Suh, žagan les
brest, hruska, hrast in buk ter 4 dobro ohranjene čolne takoj ugodno prodam. Vprašati telefon 34-85.
11949-15

Brzojav!

Najnovejša, prave »DEERING« kosilnice in žetne priprave so zopet v zalogi!

Fr. Stupica

železnina
Ljubljana, Gosposvetska 1.
11973-6

Prave bergamaške

dobite najceneje v železnini Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska 1.
11873-6

Kupim

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Kompletna okna
dobro ohranjena, približno 100 X 160 kupi Rojc, Triglavskva 9.
11989-7

Kolesa

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Tricklje
za prevoz blaga, nove in stare, najugodnejše kupite pri »Technike BANJAL, Ljubljana, Miklošičeva 20.
11964-11

Les

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Suh, žagan les
brest, hruska, hrast in buk ter 4 dobro ohranjene čolne takoj ugodno prodam. Vprašati telefon 34-85.
11949-15

Les

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Suh, žagan les
brest, hruska, hrast in buk ter 4 dobro ohranjene čolne takoj ugodno prodam. Vprašati telefon 34-85.
11949-15

Les

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Suh, žagan les
brest, hruska, hrast in buk ter 4 dobro ohranjene čolne takoj ugodno prodam. Vprašati telefon 34-85.
11949-15

Les

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Suh, žagan les
brest, hruska, hrast in buk ter 4 dobro ohranjene čolne takoj ugodno prodam. Vprašati telefon 34-85.
11949-15

Les

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Suh, žagan les
brest, hruska, hrast in buk ter 4 dobro ohranjene čolne takoj ugodno prodam. Vprašati telefon 34-85.
11949-15

Les

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Suh, žagan les
brest, hruska, hrast in buk ter 4 dobro ohranjene čolne takoj ugodno prodam. Vprašati telefon 34-85.
11949-15

Les

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Suh, žagan les
brest, hruska, hrast in buk ter 4 dobro ohranjene čolne takoj ugodno prodam. Vprašati telefon 34-85.
11949-15

Les

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Suh, žagan les
brest, hruska, hrast in buk ter 4 dobro ohranjene čolne takoj ugodno prodam. Vprašati telefon 34-85.
11949-15

Les

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Suh, žagan les
brest, hruska, hrast in buk ter 4 dobro ohranjene čolne takoj ugodno prodam. Vprašati telefon 34-85.
11949-15

Pohištvo

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Jedilnica
iz hrastovega lesa, ugodno napredaj. Ogleda se lahko med 2.—4. uro v Dvoru kovi ulici 3-III., desno.
11988-17

Kapital

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Denarni zavod
malega človeka je hranilna posojilnica »MOJ DOM«, Ljubljana, Dvorakova ul. 8. Posojila, ugodni pogoji. — Hranilne vloge — visoke obresti.
178-16

V najem

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Restavracijo
center Splita staro, vpeljano, najpomembnejša točka, krasni lokali, z vrhom, poleg specialna točilnica oddam takoj pod zelo ugodnimi pogoji, brez kavcije. Informacije: Privšek, Ljubljana, Gosposvetska 8.
12000-17

Lokali

Gostilno na račun
v bližini tople oddam kavcije zmogni natakari ali družini brez otrok. Poizve se: B. B. Kolodvorska c. 2, Novo mesto.
11577-19

Lokali

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Suh, žagan les
brest, hruska, hrast in buk ter 4 dobro ohranjene čolne takoj ugodno prodam. Vprašati telefon 34-85.
11949-15

Lokali

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanj 17 din

Suh, žagan les
brest, hruska, hrast in buk ter 4 dobro ohranjene čolne takoj ugodno prodam. Vprašati telefon 34-85.
11949-15